

Malmö högskola
Läroarutbildningen
Idrottsvetenskap

Examensarbete
10 poäng

Mobbning inom föreningsidrotten

Bullying in athletic associations

Veronica Mikkola & Tamara Stančić

Idrottsvetenskap 120 poäng
Samhälle
Vårterminen 2007

Handledare: Ingela Kolfjord
Examinator: Jesper Fundberg

*”Man vill bli älskad, i brist därpå beundrad, i
brist därpå fruktad, i brist därpå avskydd
och föraktad. [...] Själen ryser för tomrummet
och vill kontakt till vad pris som helst”.*

Hjalmar Söderberg

Förord

Under denna studies gång har det varit som en berg-och-dalbana, men på ett positivt sätt. Vi har fått uppleva och lära oss mycket nytt under resans färd. Mycket inspiration och lärdom har vi fått från vår fantastiska handledare, Ingela Kolbjerg *docent i socialt arbete med inriktning mot rättssociologi*. Utan hennes visdom, hjälp och tålamod hade inte denna studie kunnat genomföras på ett bra sätt.

Vi vill tacka våra nära och kära för deras kärlek och stöd, då all kraft och energi har lagts på studierna har vi åsidosatt alla runt om i vår respektive omgivning. Vi vill även tacka er som har ställt upp i studien, utan er hade den inte varit möjlig!

Tack

Veronica Mikkola & Tamara Stančić

Helsingborg, juni 2007

Abstract

This study is about bullying in sports, we decided to examine whether Malmo's athletic associations have any anti-bullying documents, such as a policy and/or a plan of action and in excess of that we have also interviewed ten athletic associations about how they substantially work with anti-bullying questions. We have also chosen to take a look at the co-operation between the school and the athletic association when bullying incidents occur. The fundamental ground of this study is based on qualitative method, a total of 14 interviewees. The reason why the study is based on this method is because we wanted to see the reason that lies behind the phenomenon. We didn't want to generalize the replies, and it is less time taking. This study consists of theories such as Pierre Bourdieu and Tomas Peterson and theories which define bullying, regulations, policy and plan of action. The conclusion that we came to is that selection in sports and school is a primary factor when it comes to bullying. There is a dilemma between the different fields which cause the issue and the subject gets caught between different fields. The third conclusion is the need of athletic associations to have an anti-bullying document.

The purpose of this study is to make an issue and also discuss about the subject bullying within the athletic associations in Malmo. How the issue is handled in the society's two most important educational fields, sport – school. The issue is developed through text analyses, interviews and a mapping of respective anti-bullying document in the athletic associations.

Questions Do Malmo's athletic associations have a written anti-bullying policy and/or plan of action? Have the athletic association had to react to a bullying situation during the last three years? How does the athletic associations co-operate with the school regarding bullying incidents? How did they perform their actions?

Keyword Bullying, Anti-bullying policy, Anti-bullying plan of action, Selection and Field

Sammanfattning

Denna studie omfattar mobbning inom föreningsidrotten, vi har valt att undersöka om Malmös idrottsföreningar har någon nedskrivna antimobbningpolicy och/eller – handlingsplan och därutöver har vi intervjuat tio föreningar om hur de konkret arbetar med mobbningsfrågor. Vi har också valt att titta på samverkan mellan skolan och idrottsförening vid mobbnings incidenter. Studien bygger på kvalitativ forskningsmetodik, totalt 14 intervjuer. Anledningen till varför studien grundar sig i kvalitativ metod är för att vi vill se orsaken bakom fenomenet, ej generalisera svaren samt att den är mindre resurskrävande. De teorier som studien brukar är Pierre Bourdieu och Tomas Peterson samt teorier som definierar mobbning, stadgar, policy och handlingsplan. Den konklusion vi kommit fram till är att selektion inom idrott och skola är bidragande faktorer gällande mobbning. Även att det finns ett dilemma mellan de olika fälten om vem som skall lösa problematiken, då problemet är vems ansvar det är att lösa problematiken. Den tredje konklusionen är behovet av att idrottsföreningar skall ha en antimobbningpolicy och/eller – handlingsplan.

Syftet

med denna studie är att problematisera samt diskutera ämnet mobbning inom föreningsidrotten i Malmö. Hur problemet hanteras inom samhällets två viktiga uppfostringsfält, idrott – skola. Problematiseringen utvecklar sig med hjälp av textanalyser, intervjuer och en kartläggning av respektive antimobbningdokument i idrottsföreningar.

Frågeställningar Har Malmös idrottsföreningar en nedskrivna antimobbningpolicy och/eller – handlingsplan? Har föreningen någon gång aktivt under de tre senaste åren agerat vid en mobbningsituation? Hur samarbetar idrottsföreningar med skolan vid mobbnings incidenter? Hur gick föreningen tillväga?

Nyckelord

Mobbning, Antimobbningpolicy, Antimobbningshandlingsplan, Selektion och Fält

Innehållsförteckning

Kapitel 1. Inledning	13
1.2 Syfte	13
1.3 Frågeställning	14
1.4 Bakgrund	14
1.4.1 Idrottens sociala betydelser	15
1.4.2 Inkilning	16
1.5 Mobbning	17
1.5.1 Mobbning kan vara	18
1.5.2 Hur vanligt är mobbning	18
1.6 Studiens definition av mobbning	20
Kapitel 2. Metod	21
2.1 Metodval	21
2.1.1 Kvalitativ metod	21
2.1.2 Förhållningssätt	22
2.1.3 Typ av data	22
2.2 Övergripande tillvägagångssätt	23
2.3 Urval	24
2.4 Validitet och Reliabilitet	24
2.5 Felkällor	25
Kapitel 3. Policy och Handlingsplan	26
Kapitel 4. Stadgar	29
4.1 Vad är stadgar	29
4.2 Vad bör tas upp i stadgar	30
Kapitel 5. Fältbegrepp	31
Kapitel 6. Selektionsprocessen inom idrotten	34
6.1 Vad är selektion	34
6.2 Selektionsprocessen	34
6.3 Selektion vs. mobbning	36
Kapitel 7. Analys	37
7.1 Vad är mobbning	37
7.2 Skola (obligatoriskt) - Idrottsförening (frivilligt)	38
7.3 Selektion	40
7.4 Policy och handlingsplan	41
7.5 Fall	44
7.5.1 Fall I	44
7.5.2 Fall II	45
7.5.3 Fall III	46
7.5.4 Fall IV	47
7.5.5 Fall V	48
7.5.6 Fall VI	49
7.5.7 Fall VII	50
7.8 Analys utifrån fallen	50
Kapitel 8. Diskussion	51
8.1 Stadgar	51
8.2 Mobbning över gränser	52
8.3 Selektion inom idrott och skola	53
8.4 Slutdiskussion	56
Kapitel 9. Konklusion	59

9.1 Selektionens betydelse	59
9.2 Fältens dilemma	59
9.3 Behovet av antimobbningsdokument.....	59
9.3.1 Mall för antimobbningspolicy	60
9.3.2 Mall för antimobbningshandlingsplan.....	61
Litteraturförteckning.....	63
<i>Publicerade källor</i>	63
<i>Elektroniska källor</i>	64
BRIS	64
BRIS & SISU Idrottsutbildarna.....	64
Idrottsforum	64
Riksidrottsförbundet	64
Stiftelsen Friends	65
<i>Muntliga Källor</i>	65
Bilaga	

Detta kapitel omfattar studiens syfte, frågeställningar och bakgrund. Det som tas upp i avsnittet Bakgrund är idrottens (sociala) betydelse och begreppet mobbning samt hur vanligt förekommande det är.

Kapitel 1. Inledning

Ämnet mobbning inom idrotten är högaktuellt därför handlar denna studie om mobbning inom idrottsföreningar, med inriktning på antimobbningsspolicy och/eller – handlingsplan samt hur den tillämpas i praktiken. Anledningen till varför vi blivit intresserade av detta ämne är dels på grund av kunskapsbristen¹ inom området, att vi blivit inspirerade av Stiftelsen Friends, Friends, antimobbningsskampanj inom idrotten² samt på grund av våra erfarenhetsbaserade perspektiv som förälder och föreningsledare.

Vi kommer att titta närmre på om idrottsföreningarna i Malmö har någon nedskrivna antimobbningsspolicy och/eller -handlingsplan, samt hur den i så fall utnyttjas av föreningarna. Vidare kommer vi dessutom att titta på om det är vanligt förekommande med mobbningsincidenter inom föreningarna. Därtill även koppling mellan skola och idrott gällande mobbningsproblematik, till exempel vid handslagsverksamhet.

Då någon typ av ideell organisation såsom Friends upplyser samhället om att mobbning finns och att det finns få åtgärder för detta problem får man en tankeställare kring problematiken. Vi, som föreningsledare, förälder och idrottsvetare, anser att kunskap bör finnas för hur mobbningsproblematik skall lösas i en drabbad förening. Handlingsplaner mot mobbning finns inom skolvärlden och arbetslivet, men inte inom idrottsvärlden, åtminstone inte någon tydlig.

1.2 Syfte

Syftet med denna studie är att problematisera samt diskutera ämnet mobbning inom föreningsidrotten i Malmö. Hur problemet hanteras inom samhällets två viktiga uppfostringsfält, idrott – skola. Problematikeringen utvecklar sig med hjälp av

¹ Stiftelsen Friends 2006:1. *Undersökning om förekomsten av mobbning och kränkningar inom idrotten* (2005)

² <http://www.friends.se/index.php?id=1551>

textanalyser, intervjuer och en kartläggning av respektive antimobbingsdokument i idrottsföreningar.

1.3 Frågeställning

Studien omfattar fyra frågeställningar varav den fjärde frågan har fem följdfrågor. Anledningen till detta är på grund av att de är viktiga för undersökningens trovärdighet.

1. Har Malmös idrottsföreningar en nedskrivna antimobbingspolicy och/eller – handlingsplan?
2. Har föreningen någon gång aktivt under de tre senaste åren agerat vid en mobbningsituation?
3. Hur samarbetar idrottsföreningar med skolan vid mobbningsincidenter?
4. Hur gick föreningen tillväga?
 - a) Vilka var involverade?
 - b) Vad var orsaken bakom mobbningen?
 - c) Togs situationen upp i styrelsen?
 - d) Vem uppmärksammade problemet: föräldrar, barnet, ledaren eller någon annan?
 - e) Var togs konflikten upp: föreningslokalen, hemma hos föräldrarna eller någon annan stans?

1.4 Bakgrund

Den forskning som har tillämpats inom idrott, hälsa och motion berör i stort sätt allt från olika typer av diskrimineringar, kost och näring till olika etiska relationer såsom integration, dopning, idrottspsykologi och idrottsvanor. Inom vissa av dessa forskningsområden går att finna små stycken om mobbning och kränkningar³. Det har med andra ord inte skrivits mycket om själva ämnet, utan mobbning berörs kortfattat i respektive rapporter. De svenska rapporter som berör ämnet indirekt och direkt är tre stycken. Två är gjorda av Riksidrottsförbundet⁴, RF, där den ena är gjord tillsammans med BRIS⁵ och den tredje är gjord av Friends⁶. Förutom dessa tre rapporter har det även

³ David, Paulo (2005). *Human rights in youth sport - a critical review of children's rights in competitive sports*

⁴ Riksidrottsförbundet (FoU rapport 2005:7) *Inklination inom idrottsrörelsen - en kvalitativ studie*

⁵ Riksidrottsförbundet & BRIS (FoU rapport 2005:5) *Idrottens sociala betydelse - en statistisk undersökning hösten 2004*

skrivits några avhandlingar⁷ som diskuterar gränsen mellan bråk och skoj. (Avhandlingarna berättar oftast om hur en lagidrott fungerar som en grupp samt hur samspelet ser ut vid olika situationer.)

1.4.1 Idrottens sociala betydelser

I rapporten, FoU 2005:5 *Idrottens sociala betydelse*, har drygt 3000 slumpvis utvalda 17-åringar fått delta i en enkätstudie, där de fick besvara vad idrotten hade för social betydelse för dem. Rapporten hade totalt 41 % bortfall vilket innebär att 59 % deltog i undersökningen. Vidare beskriver författarna att 42 %, utav de 59 % som deltog i undersökningen, sade att de var aktiva medlemmar i en idrottsförening.

I undersökningen⁸ besvarade tre procent att mobbning förekommer vid enstaka tillfällen. Vidare skriver författarna att siffran inte skall betraktas som låg, då denna procentandels motsvarighet generellt är en ungdom per grupp om 30 ungdomar. I en klass kan ofta en till två elever vara mobbade om skolan inte arbetar effektivt mot mobbning⁹.

Fyra av tio killar och två av tio tjejer som har varit/är mobbade talade om att de upplevde mobbningen som ganska allvarlig eller allvarligt. De ungdomar som hade blivit utsatta för mobbning och som sökt hjälp var 50 % av tjejerna och 25 % av killarna.

Ett fenomen som kan betraktas som mobbning är så kallad nollning eller inkilning som det också benämns. Begreppet kommer från den akademiska världen där de debuterande studenterna skall "accepteras"/tas upp i samhörigheten av de studenterna som redan har gjort sin första tid. Inom idrotten finns en liknande procedur som då går under namnet inkilning. Båda dessa inkilningars tillvägagångssätt omfattar olika typer av ceremonier som är varierande, allt från trivsamma sociala välkomstceremonier till grova

⁶ Stiftelsen Friends 2006:1

⁷ Fundberg, Jesper (2003). *Kom igen, gubbar! Om pojkfotboll och maskuliniteter*
Brännberg, Tore (1998). *Bakom Kulisserna; en socialpsykologisk studie av en förening.*
Andreasson, Jesper (2006). *Idrottens kön: genus, kropp och sexualitet i lagidrottens vardag.*

⁸ Avsnitten som berörde ämnet mobbningen rör sig på en och en halv sida.

⁹ <http://www.bris.se/upload/advice/bullying/faktablad.pdf>

kränkningar. I rapporten ställdes frågan, till 17-åringar, om de hade varit med om någon typ av inkluderingsceremoni i samband med idrotten eller skolan/arbetet. Totalt svarade sex procent att de hade varit med om nollning/inkilning i samband med idrotten, medan 22 % svarade att de hade varit med om nollning/inkilning i samband med skolan eller arbetet. Förklaringen till varför procentandelen inom skolan/arbetet är högre än inom idrotten är på grund av att undersökningsgruppen nyligen påbörjat gymnasieutbildning där dessa typer av ceremonier är vanligt förekommande.

Nollningen upplevdes följande:

28 % mycket positivt

27 % ganska positivt

39 % varken eller

4 % ganska negativt

2 % mycket negativt

1.4.2 Inkilning

I en annan rapport som RF gjort behandlas detta fenomen grundligt, FoU 2005:7. Begreppet inkilning beskrivs som ”aktiviteter som planeras och iscensätts av gruppens befintliga medlemmar men som utförs av dem som kommer nya i idrottsgruppen¹⁰.”

Enligt rapportens intervjupersoner förekommer troligen inte inkilning inom barnidrotten, utan mer i övre ungdomsåren och senioråldern, då oftast i samband med olika typer av gruppbyten, såsom i landslag eller till ett riksidrottsgymnasium. Det är också under dessa sammanhang som inkilningsaktiviteter kan förekomma. Exempel på aktiviteter kan vara debutanttal, lekar, tävlingar, uppdrag och uppträdanden. Var aktiviteterna äger rum är relevant och inte slumpmässigt. I rapporten beskrivs två typer av arenor, den slutna och den offentliga.

Valet av arenor är beroende av vilket syfte det är som skall uppfyllas. Den slutna arenans syfte är att hålla och utföra aktiviteten internt inom gruppen. De typer av aktiviteter som kan förekomma i den slutna arenan är: uttåg på träning, uppträdanden med sång och dans och även lekar och tävlingar. Den offentliga arenans syfte är att hålla

¹⁰ FoU rapport 2005:7

och utföra aktiviteterna externt som synliggör för andra utanför gruppen. De typer av aktiviteter som kan förekomma i den offentliga arenan är: debutanttal under fest och middag (är den tydligaste aktiviteten), ”springer på stan” (ibland utklädda) och utför uppdrag.

Aktiviteterna som sker vid inkilning ligger ständigt på gränsen mellan det tillåtna och tabubelagda¹¹.

Vidare skrivs det mer om denna gräns i rapporten, där respondenterna förklarar att det är personen i fråga som blir inkilad som vet vart gränsen går. Det skrivs även att det finns en möjlighet att välja att inte delta i aktiviteterna, men det är inte alltid lika lätt att avstå från deltagandet.

Även Friends genomförde ett år senare (2006) en undersökning om kränkningar inom idrotten. Resultatet i deras undersökning visade att 26 % svarade att det förekom eller hade förekommit mobbning eller kränkning i deras lag/idrottsgrupp, åtta procent svarade att de själva blivit kränkta någon gång. Elva procent uppgav att det även förekommit kränkningar mellan ledare/tränare och ungdomar¹².

1.5 Mobbning

Den förste som använde ordet mobbning var etologen Konrad Lorenz (1903-1989) när han beskrev hur djur attackerade i flock. Det var inte förrän på 1960-talet som en svensk läkare, Peter-Paul Heinemann, använde samma ord om barns beteende på skolgårdar. Själva begreppet mobbning tycks från början vara skandinaviskt¹³. Grundläggande för mobbning är att det handlar om ett upprepat aggressivt beteende med ojämn auktoritär styrning mot ett ensamt offer som har svårt att försvara sig. Den som upplever sig mobbad har rätt att bli tagen på allvar. Mobbning är inte engångsföreteelser eller konflikter, utan en systematisk kränkning av en person eller flera. Negativt beteende och kränkande behandling måste dock obestriddigt betraktas som oacceptabelt även vid ett enstaka tillfälle¹⁴.

¹¹ Brännbergs avhandling tar upp denna problematik, om inkilningen, fast i vuxenidrott.

¹² http://www.friends.se/fileadmin/user_upload/pdf_2/Friends_Idrottsunders_kning_2006_1.pdf

¹³ <http://www.friends.se/index.php?id=547>

¹⁴ <http://www.friends.se/index.php?id=545>

1.5.1 Mobbning kan vara

- Anklagelser på felaktiga grunder, det vill säga att bli anklagad av andra för saker du inte gjort eller sådant du inte kan rå för, skällsord och förtal.
- Sociala trakasserier, det vill säga att andra visar att de inte gillar dig på något vis, det kan vara genom att viska och skämta om dig eller reta dig, göra elaka miner, suckar, ignorerar eller fryser ut dig.
- Fysiskt eller psykiskt våld det vill säga att någon eller några gör dig illa genom att slå dig eller på något annat sätt skada dig, till exempel genom sparkar, stämplingar, sabotage och förföljelse.
- Text och bildburna trakasserier, det vill säga att någon skriver/skickar/sprider kränkande klotter, brev, lappar, e-post, sms, mms, bilder och videofilmer om dig¹⁵.

1.5.2 Hur vanligt är mobbning

Olika undersökningar av mobbning i skolan visar att mellan tre till tio procent av eleverna är utsatta för mobbning. Undersökningar visar att det går att avsevärt minska mobbningens frekvens, grovhet och varaktighet om skolan har ett bra handlingsprogram¹⁶ som aktivt används av alla vuxna i samarbete med eleverna

Enligt studien *Unga och föreningsidrotten* angav 25 % att de hade råkat ut för den första betydelsen av mobbning (anklagelser på felaktiga grunder) i skolan, tre procent svarade att detta hade hänt i en idrottsförening och för 31 % av de unga hade det hänt i ett annat sammanhang än i skola och idrott. I samma studie svarade 19 % av de unga föreningsidrottarna att de råkat ut för den andra betydelsen av mobbning (sociala trakasserier) i skolan. Endast en procent angav att det hade hänt i en idrottsförening eller också i ett annat sammanhang än i skola och idrott. Gällande den tredje betydelsen utav mobbning (fysiskt eller psykiskt våld), svarade fyra procent att det hade hänt i skolan, en procent att det hade hänt inom idrotten och fem procent att det hade förekommit i andra sammanhang än i skola och idrott¹⁷.

¹⁵ <http://www.friends.se/index.php?id=1670>

¹⁶ <http://www.bris.se/upload/advice/bullying/faktablad.pdf>

¹⁷ Trondman, Mats (2005:9) *Unga och föreningsidrotten*

Enligt vad Paulo Davids skriver i sin bok, *Human Rights in Youth Sports – A Critical Review of Children's Right in Competitive Sports*, ligger 20 % av de barn som deltar inom idrotten i riskzonen för olika typer av kränkande behandling och tio procent är utsatta för någon typ utav kränkande behandling¹⁸.

Att mobbning hör ihop med skolans miljö går att läsa i många studier, det jämförs kvantitativt mellan föreningsidrotten och skolan, i vilken av dessa miljöer det är vanligast förekommande med mobbning¹⁹. Dessutom finns det många lagar och handlingsplaner som säger hur mobbning skall hanteras och förebyggas inom skolans värld. Detta saknas inom föreningsidrotten och det är värt att jämföra och titta närmre på om det eventuellt skulle vara möjligt att applicera skolans lagar och handlingsprogram gällande mobbning inom föreningsidrotten²⁰.

Den som verkar inom skolans värld skall ”aktivt motverka alla former av kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden”²¹. I skollagens 2 kap 2§, framgår det att mycket ansvar ligger på rektorn då denne har ett särskilt ansvar för skolans verksamhet, det gäller förutom undervisningen även skolans arbetsmiljö samt kontakten med föräldrarna. Rektorn har även ett särskilt ansvar för skolans program för att motverka alla former av trakasserier och mobbning bland elever och anställda²². Då skolan även räknas som en arbetsplats med eleverna som arbetstagare och skolledningen som arbetsgivare råder även arbetsmiljölagen över skolan. Det innebär att eleverna, liksom de vuxna i arbetslivet, har rätt till en trygg och säker arbetsmiljö. De regler som gäller kränkande särbehandling finns i särskilda föreskrifter från Arbetsmiljöverket²³. Dessutom skall, enligt barn- och elevskyddslagen, huvudmannen för de verksamheter som regleras i skollagen se till att det finns en likabehandlingsplan för varje enskild verksamhet. Planen skall syfta till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga samt förhindra trakasserier och annan kränkande behandling²⁴. Allt detta gäller elevernas trygghet och välmående inom skolans fält men

¹⁸ David (2005)

¹⁹ Se sida 14

²⁰ David (2005)

²¹ I SFS nr: 1985:1100, Lag (1999:886)

²² *grundskolans läroplan* <http://www.skolverket.se>

²³ AFS 1993:17 <http://www.arbetsmiljoverket.se/sok/omrsok.aspx>

²⁴ I SFS nr: 2006:67, Lag (2006:67)

inom idrottens fält finns långt ifrån ett så stort skyddsnät som detta. Däremot enligt *Svea rikes lag* är det förbjudet både inom skola och inom idrott att utföra brottsliga handlingar, vilket mobbning oftast innebär. Exempel på sådana kan vara; misshandel, vållande till kroppsskada, olaga hot, olaga tvång och ärekränkning, alla dessa är brottsrubriceringar som kan komma ifråga när mobbning polisanmäls²⁵, oavsett inom vilket fält den ägt rum.

1.6 Studiens definition av mobbning

När vi i denna studie använder begreppet mobbning utgår vi från BRIS faktablad om mobbning och Friends rapport om vad som är mobbning och har dem som riktmärke²⁶.

Mobbning är när någon blir utsatt för upprepade negativa handlingar under en tid. Den som blir utsatt kommer i underläge och känner sig kränkt. De negativa handlingarna kan vara:

- Verbala i form av elaka ord, spridande av rykten.
- Fysiska i form av knuffar, slag, förstörda kläder och saker.
- Psykiska i form av utfrysning (någon får ej vara med), miner, suckar, fniss och skratt.
- E-mobbning i form av obehaglig e-post, sms och bildmeddelande²⁷.

²⁵ I SFS nr: 1962:700, Lag (1962:700)

²⁶ http://www.friends.se/fileadmin/user_upload/pdf_2/Friends_Idrottsunders_kning_2006_1.pdf

²⁷ <http://www.bris.se/upload/advice/bullying/faktablad.pdf>

I detta kapitel presenteras studiens metodval och tillvägagångssätt. Alltifrån typ av metod, förhållningssätt och typ av data till studiens validitet/ reliabilitet och felkällor.

Kapitel 2. Metod

2.1 Metodval

2.1.1 Kvalitativ metod

Den typ av forskningsmetodik som grundar sig i denna studie är kvalitativa intervjuer²⁸. Patel och Davidson skriver att den kvalitativa forskningsmetodikens empiriinsamling koncentrerar sig på så kallade ”mjuka” data. Med detta menar författarna att mjuk data bygger på de verbala analyserna det vill säga kvalitativa intervjuer, tolkande analyser, fokusgrupper, språkbaserade metoder samt insamling av kvalitativ analys av texter och dokument²⁹. Kvalitativ metod är konsten att förstå och/eller att tolka människors tankar och egna tolkningar. Nackdelen med denna metod är att den kan framstå som subjektiv vid en intervju, empiriinsamling etc. Detta exemplifierar Bryman med den klassiska trattmodellen, att intervjun startar med öppna frågor och därefter blir frågorna allt mer snävare när det närmar sig trattens och intervjuens slut. Han menar också att intervjuareffekten kan uppstå, där respondentens svar blir påverkade av intervjuaren³⁰. Fördelen däremot är att intervjuvaren kan framföras djupare och att man kan få en förståelse över de handlingar som görs av någon individ.

Bryman har en tredje kritik mot den kvalitativa forskningsmetodiken och det är att forskaren inte kan generalisera ämnet. Utan kan endast representera en viss grupp av individer, ett samhällsområde eller en organisation etc.³¹.

Empiriinsamlings metodteori för den kvalitativa forskningsmetodiken grundar sig i hermeneutiken, alltså att förstå, tolka samt observera (observation ingår ej i denna studie). Anledningen till varför vi valt att utgå från denna metod är för att vi vill se hur många idrottsföreningar som arbetar aktivt med antimobbningpolicy och/eller –

²⁸ Bryman, Alan (2002). *Samhällsvetenskapliga metoder*

²⁹ Bryman (2002)

³⁰ Bryman (2002)

³¹ Bryman (2002)

handlingsplan. För att det skall bli så lite bortfall som möjligt har vi valt att arbeta utifrån en kvalitativ intervju, där den första omgången bestod av ett frågeformulär till respektive föreningar³². Därefter gjordes även djupare intervju som ett komplement till empiri.

2.1.2 Förhållningssätt

En forskare kan förhålla sig till sin forskning på tre olika sätt: deduktiv, induktiv och abduktiv.

Det sista förhållningssättet, abduktiv, är en blandning mellan det första och det andra förhållningssättet. Det startar med att forskaren väljer ett forskningsområde och därefter plockar fram relevanta teorier för forskningen. Detta var steg ett och utmärks som induktivt. Steg två är att de relevanta teorierna eller hypoteserna prövas på nya fall, här arbetar forskaren deduktivt. Det abduktiva arbetssättet innebär efter steg ett och två att teorin samt hypotes kan vidareutvecklas. Detta är fördelen med abduktivt förhållningssätt. De risker som finns är att forskaren väljer omedvetet forskningsämne utifrån sina tidigare erfarenheter och forskning. En annan risk är att forskaren kan bli lika mycket objektiv som subjektiv under arbetsgången³³.

Denna studies förhållningssätt är det sistnämnda, abduktiv, då vi först bestämde ämnet mobbning inom föreningsidrotten och därefter bestämde oss för att använda teorierna Bourdieus-fältbegrepp och Tomas Peterssons selektionsteori.

2.1.3 Typ av data

Den empiri som ligger till grund för denna studie är bland annat befintlig litteratur, rapporter och artiklar kring ämnet mobbning, intervjuer med Skåneidrotten, Friends, de 30 idrottsföreningar i Malmö och Fritidsförvaltningen. Gällande artiklar, rapporter samt litteraturen klassar vi det som sekundär data eftersom den typen av data inte är gjord i första hand för denna studie. Däremot är intervjuerna en primär data, därför att de är

³² Detta gjordes på grund av tidsbrist och brist på resurser.

³³ Davidson & Patel (2003)

gjorda specifikt för denna studie. Det är även den primära datan som är väsentlig för studie, eftersom det inte finns mycket skrivet inom detta kunskapsfält.

2.2 Övergripande tillvägagångssätt

Sammanlagt har vi ringt till 30 olika idrottsföreningar i Malmö. Av dessa valde vi medvetet ut 10 olika idrotter varav hälften var lagidrott och resterande individuell idrott. Anledning till detta var att se om det förelåg en skillnad eller något mönster beroende vilken typ av idrott det var. Vid varje idrott fanns tre föreningar representerade.

Det vill säga:

$$30 \text{ idrottsföreningar} = 3 \text{ idrottsföreningar} \times (5 \text{ lagidrott} + 5 \text{ individuell idrott})$$

	Idrott	Antal idrottsföreningar i Malmö	Urval
Lagidrott	Fotboll	53	3
	Ishockey	4	3
	Basket	10	3
	Innebandy	12	3
	Handboll	3	3
Individuell idrott	Golf	5	3
	Ridsport	6	3
	Friidrott	6	3
	Tennis	5	3
	Simning	7	3

För djupare intervju gjordes det ytterligare ett urval utifrån de ovannämnda idrottsföreningarna där tio valdes ut men endast åtta ställde upp. Samtalen varade i cirka 15-30 minuter. De hjälpmedel som vi använde oss av var diktafon, videokamera och anteckningsblock. (Orsaken till valet var att vi delade på oss vid vissa intervjuer där vi blev tvungna till detta.) Alla intervjuer, utom en, ägde rum på respektive föreningskansli. Varje intervju blev transkriberad i Worddokument. Vid varje intervju poängterades att allt som sades kommer att anonymiseras. Det vill säga att fallen här

nedan är omskrivna, men är baserade på verkliga händelser. Vi vill påpeka att balansen mellan lagidrott och individuell idrott inte är rättvis. Det vi menar är att utifrån de åtta föreningar som ställde upp på djupare intervjuer var det två lagidrotter och sex individuella idrotter.

2.3 Urval

Det urval som finns i studien kunde göras med hjälp av Skåneidrotten som hänvisade oss till Malmö Stads Fritidsförvaltning för att få fram en population. Populationen bestod av 30 idrottsföreningar i Malmö. Utifrån populationen valdes tio relevanta idrottsföreningar ut för en djupare empiriinsamling. Det är för dessa tio idrottsföreningar som underfrågorna riktats mot. I denna population är bortfallet inräknat.

2.4 Validitet och Reliabilitet

Validitet och reliabilitet är två begrepp som oftare förekommer i kvantitativa studier än kvalitativa. Dessa begrepp talar om mätningarna, som finns i en forskningsstudie, är giltiga (validitet) och tillförlitliga (reliabilitet). Begreppens innebörd ger en beskrivning om hur god kvalitet studien har³⁴. Ambitionen för denna studie är att upptäcka företeelser, tolka och förstå innebörden av värdet av att inneha ett antimobbningsdokument och/eller -handlingsplan, även att beskriva uppfattningar av företrädare från en kultur (idrottsföreningar).

Det är svårt att finna klara regler, procedurer och kriterier när det gäller kvalitativa studier, då dessa kännetecknas av en stor variation. Varje kvalitativ studie är unik på sitt sätt vilket gör att forskaren istället får försöka beskriva forskningsprocessen noggrant, att de som läser studien kan bilda sig en uppfattning om alla de val forskaren gjort³⁵.

Bryman författar att Lincoln & Guba (1985) och Guba & Lincoln (1994) har en åsikt om att det behövs en mer specificerad kvalitetsbenämning för en kvalitativ metod. De lägger även fram ett förslag om att det bör finnas två fundamentala bedömningskriterier. Bedömningskriterierna skulle ha samma mening som validitet och reliabilitet.

³⁴ Davidson & Patel (2003)

³⁵ Davidson & Patel (2003)

Kriterierna är trovärdighet (trustworthiness) och äkthet (authenticity). Under dessa befinner sig fyra så kallade delkriterier.

- Tillförlitlighet (credibility), motsvarighet till *intern validitet*.
- Överförbarhet (transferability), motsvarighet till *extern validitet*.
- Pålitlighet (dependability), kan jämföras med *reliabilitet*.
- En möjlighet att styrka och konfirmera (confirmability), motsvarar *objektivitet*³⁶.

Pålitligheten i denna studie ligger till stor del på de personer vi intervjuat och samtalat med i idrottsföreningarna. Tillförlitligheten ligger i den befintliga litteratur och forskning vi använt oss av. Vi har utifrån dessa analyserat och överfört det vi anser vara relevant för denna studie. Samtidigt har vi ansträngt oss för att försöka se så objektivt som möjligt på vårt insamlade material, det går dock inte att ignorera vår egen uppfattning om hur vi tolkar materialet.

2.5 Felkällor

Intervjuareffekt kan uppstå under intervjuens gångs, dels för att intervjun var semi-strukturerad³⁷ men även på grund av vilken kondition de samtalande befann sig i. En noterbar felkälla är att mobbning i sig är väldigt känsligt och det kan därför ha förekommit mörkertal samt ofullständiga beskrivningar av fallen.

³⁶ Bryman (2002)

³⁷ Bryman (2002)

Här nedan finns all relevant information om vad policy och handlingsplan är och hur det skulle kunna tillämpas i praktiken.

Kapitel 3. Policy och Handlingsplan

Att ta reda på hur en policy eller handlingsplan skrivs rent formellt var svårt att hitta. Sådan information finns varken nedskrivnen hos Fritidsförvaltningen i Malmö eller hos Skåneidrotten. Med detta menar vi att det inte finns någon ”formell mall” som Malmös idrottsföreningar kan utgå efter. Vi blev hänvisade till Malin Midler Norén³⁸. Där vi ställde några frågor kring vad en policy och handlingsplan är, hur de skrivs samt vad som bör tas upp i respektive dokument. Midler Noréns definition lyder följande:

”Policy är det dokument som genomsyrar föreningens värderingar och det de står för. Man skulle kunna jämföra med en vision. Policy är ett eget dokument, som kan vara ett vidareutvecklat stycke som finns i stadgarna. Handlingsplan är ett kompletterande dokument till policy, handlingsplan beskriver hur policyn skall tillämpas i praktiken. Men föreningens reglemente är stadgar. Stadgar är föreningens regler och normer, det är ifrån detta dokument som policy och handlingsplan kan presenteras”³⁹.

Som ovan är nämnt hade vi svårigheter att hitta någon litteratur som beskriver hur policy och handlingsplan skrivs. Den närmaste litteraturen som vi kunde komma är Pål Carlssons bok om hur olika dokument utformas i den administrativa företagsvärlden. I kapitel *Systematiskt arbetsmiljöarbete* tar Carlsson upp hur arbetsmiljö kan appliceras från teori till praktik. För att kunna skriva en handlingsplan bör organisationen ha en arbetsmiljöpolicy.

För att ta ett exempel; en arbetsmiljöpolicy måste finnas skriftlig om organisationen har mer än tio anställda. I policyn skall det framkomma hur arbetsmiljön skall vara för att ge goda arbetsförhållanden, på vilket sätt organisationen arbetar med arbetsmiljöfrågor samt vilka mål organisationen har med dessa frågor. Det skall även i en handlingsplan framkomma hur organisationen praktiskt kommer att åtgärda samt förebygga ohälsa och

³⁸ Föreningssekreterare på Föreningsavdelningen-Fritidsförvaltningen, som sitter för tillfällen på MISO/MIP.

³⁹ Midler Norén, Malin (2007-05-15)

olycksfall i arbetet. Förutom detta skall det framkomma i handlingsplanen när åtgärderna skall vara genomförda, vem som ansvarar för att de genomförs, hur och när en uppföljning skall ske. Vidare skriver Carlsson att handlingsplaner alltid skall bekräftas skriftligt.

Det går även att läsa om policy på BRIS och SISU idrottsutbildarnas gemensamma hemsida om mobbningen inom idrotten. De skriver följande, policy anses vara som en förebyggande faktor. Deras definition på vad en policy är lyder:

”Policyn har till syfte att tydliggöra föreningens gemensamma syn och förhållningssätt till, i det här fallet, mobbning och kränkande behandling”⁴⁰.

BRIS och SISU tar även upp en mall om hur en policy kan utformas. I mallen finns det olika frågor som föreningen skall besvara för att få en fullständig antimobbningpolicy. Deras tips är att frågorna diskuteras internt innan de besvaras och skrivs ner på papper. Här nedan ser ni mallen⁴¹, som är framtagen från BRIS och SISU:s hemsida.

Exempel på Antimobbningpolicy

Upplevelser:

Vad vill vi att de som deltar i våra aktiviteter skall uppleva?

Vilka känslor vill vi att våra barn och ungdomar skall känna när de deltar i våra aktiviteter?

Syfte:

Varför har vi barn- och ungdomsverksamhet?

Mål:

Vad vill vi uppnå med vår barn- och ungdomsverksamhet?

Värderingar:

Vad skall genomsyra vår verksamhet som gör att vi når våra mål och att deltagarna har får de upplevelser vi vill att de skall ha?

Verktyg:

Hur skall vi bedriva vår verksamhet så att vi når det ovanstående?

⁴⁰ <http://www.bris.se/idrott/forening/default.asp#29>

⁴¹ <http://www.bris.se/idrott/forening/default.asp#29>

Vad det gäller en motsvarande handlingsplan har de tagit fram en mall men den är inte lika utvecklad som policymallen. De tar upp vad som utmärker en bra handlingsplan, inte hur den skrivs eller vilka frågor som skall besvaras som i antimobbningspolicyn. Här nedan ser ni vad som utmärker en bra handlingsplan⁴² enligt BRIS och SISU Idrottsutbildarna.

Hur ser ett bra handlingsprogram ut?

Mål

- Alla vuxna skall veta hur föreningen arbetar mot mobbning och utföra sitt uppdrag.
- Alla vuxna skall vara goda förebilder.
- Alla vuxna är engagerade och ingriper vid allt negativt beteende – från suckar och miner och kommentarer till knuffar och våld.
- Utbildade ledare håller vid mobbning enskilda samtal med de inblandade.
- Regelbundet förebyggande arbete sker.

⁴² http://www.bris.se/idrott/ledare/faktablad_ovning.pdf

Kapitel 4 omfattar vad stadgar är samt vad som bör tas upp i dessa. Detta är en viktig information, då många föreningar inte använder sina stadgar som normer.

Kapitel 4. Stadgar

Att hitta litteratur om stadgar var inte lika svårt såsom om policy och handlingsplan. RF och Fritidsförvaltningen i Malmö har till och med exempel på hur stadgar skall skrivas, se ut och vad det är för något. Detta är inget märkvärdigt eftersom stadgarnas bestämmelser finns till och med i lagboken⁴³.

Det informations- och tipshäfte⁴⁴ som finns att hämta på fritidsförvaltningen är skapad av Malmö Idrottsföreningarnas Samorganisation, MISO, och Malmö Ideella föreningars Paraplyorganisation, MIP, för nya såväl som etablerade föreningar.

RF:s beskrivande mall om hur stadgar bör skrivas och vad som bör tas upp går under namnet *Normalstadgar*. De påminner om MISO:s och MIP:s häfte fast är mer detaljerad, utvecklad och specialformad för en idrottsförening⁴⁵. Förutom att mallen ger denna beskrivning anger den även en bilaga som tar upp olika punkter som kan vara väsentligt att vidareutveckla för idrottsföreningens bästa. Det skulle gå att framställa bilagans punkter som olika policydokument, om föreningen väljer att vidareutveckla.

4.1 Vad är stadgar

MISO/MIP förklarar stadgar som föreningens lag som anger vilka regler som gäller i föreningen. Det är bara föreningen själv som kan anta eller ändra på sina stadgar. Stadgar är näst efter medlemmen, det viktigaste i föreningen. Definitionen är densamma som Malin Midler Noréns definition i kapitel tre.

RF:s definition är att stadgar är ett vitalt dokument som varje förening bör ha, eftersom det är föreningens grundpelare för verksamheten. De motiverar även varför föreningar bör ha stadgar. Anledningen är om konflikter uppstår då kan berörda parter använda sig

⁴³ Malmsten, Krister (2000). *Idrottens föreningsrätt*

⁴⁴ MISO & MIP *Dags för stadgar! Tips till såväl nybildad som etablerad förening*

⁴⁵ Se bilaga 2

av stadgarna som regelbok. Det är bra att uppdatera sina stadgar årligen samt se till att de är kända för medlemmarna⁴⁶.

4.2 Vad bör tas upp i stadgar

Det som bör tas upp i stadgarna enligt Krister Malmstens *Idrottens föreningsrätt* är nästan detsamma som punkterna i RF:s normalstadgar. Listan över vad som bör tas upp i Malmstens bok är mycket mer avancerad än normalstadgar. (Detta kan ni läsa mer om i *Bilaga 3*, där vi har gjort en jämförlista.) Det enda som skiljer dem åt är i normalstadgarna där kapitlen *Sektioner* och *Tvist* är självständiga. Något annat utmärkande är bilagan som finns i normalstadgarna. I den bilaga återfinns olika punkter som en förening kan välja att bibehålla såsom de är, inte ha med dem alls eller vidareutveckla dem. De kapitel som finns med i Malmstens lista är *Delegering av beslutanderätt*, *Personligt ansvar*, *Föreningens upphörande utan samband med obestånd (likvidation)*, *Obestånd*, *ackord och konkurs* samt *Fusion och fission*.

Anledning till varför Malmstens lista är mer utvecklad är på grund av att boken är en kurslitteratur, där bokens syfte är till för att ta med alla moment som en stadga bör innehålla. Därefter är det upp till varje förening att ta med alla moment eller endast de väsentliga. RF:s normalstadgar är en lathund till Sveriges idrottsföreningar, därför har den det innehåll som den har. Den innehåller det som är mest väsentligt för en idrottsförening. Är det så att föreningen vill lägga till eller ta bort något⁴⁷ är det upp till föreningen själv att göra det, efter de principer som är nedskrivna i stadgarna.

⁴⁶ <http://www.rf.se/t3.asp?p=13551>

⁴⁷ Exempelvis bilagan som Normalstadgar omfattar.

Här nedan presenteras Pierre Bourdieus fältbegrepp. Denna studie omfattar två olika fält vilka har en stor samverkan, i vissa fall kan det vara otydligt vilket fält som är "huvud" fältet.

Kapitel 5. Fältbegrepp

Genom fältbegreppet vill Pierre Bourdieu försöka förstå människors handlande i ett socialt sammanhang.

Fält kan definieras som ett system av relationer mellan positioner. Med *socialt fält* (även benämnt "kampfält" eller "konkurrensfält") avser Bourdieu ett föränderligt område i samhället där människor och institutioner strider om något de har gemensamt, till exempel inom litteraturens fält om rätten att döma om litterär kvalitet⁴⁸. I moderna industrisamhällen består den sociala världen av en rad självständiga fält, alla med sina specifika regler, intressen och värden⁴⁹. Varje självständigt fält har sin egen karakteristiska art av kapital, och fältbegreppet är bland annat ett verktyg för forskningen om fördelningen av kapital. En typisk forskning inom olika fält bygger på information om de som ingår i fältet och dess innehav av både det specifika kapital (som ger dem anseende bland andra inom sitt fält) och andra arter av kapital såsom kulturellt, socialt, ekonomiskt eller politiskt. Men ett fält kan även utformas med annan information som underlag. Det är då inte fråga om ett socialt fält utan ett *fält av institutioner*. Begreppet *maktens fält* använder Bourdieu för att fånga in hela systemet av relationer mellan samtliga kapitalarter med vikt på allt från konstnärligt kapital över juridiskt och politiskt till ekonomiskt⁵⁰.

Det finns olika så kallade produktionsfält, ett av dessa kan till exempel vara *kulturella fält* (en mer precis benämning är *fälten för kulturell produktion*), det vill säga konst, litteratur, vetenskap och religion, vilka i sin tur kan inrymma subfält såsom teaterns fält, sociologins fält etc.⁵¹.

⁴⁸ Broady, Donald (1998) *Kulturens fält*

⁴⁹ Andersen, Heine, Kaspersen Lars Bo (2003) *Klassisk och modern Samhällsteori*

⁵⁰ Broady (1998)

⁵¹ Broady (1998)

Varje fält har sina egna föreställningar (Doxa) om vad som är rätt och fel, normalt och onormalt, kvalificering och diskvalificering⁵².

Ett gemensamt drag hos alla fält är kampen mellan de etablerade på fältet och dess nykomlingar. Medan nykomlingarna försöker bli accepterade och uppskattade så försöker de etablerade att hålla sig kvar på samma position för att visa att just deras specifika egenskaper är de bästa. Nykomlingarna ifrågasätter inte spelet i sin helhet, det skulle i så fall kunna leda till fältets undergång och då skulle de inte ha några framtida möjligheter själva⁵³.

Att vara spelare i ett fält innebär att man investerar i spelet, att man tar det på allvar, att man kan glömma att det är ett spel, med andra ord man blir indragen (Illusio) i spelet. Spelarna har ett uppslukande förhållande till sitt fält, det spelar ingen roll om de är oense och missnöjda. Det är värt att delta i fältets strider och att utmana varandra och göra uppror, därför att fältet är värt att strida om. Fältets undergång börjar då spelets dragningskraft går förlorad, den dag då spelarna börjar ifrågasätta sina egna känslor och värderingar, om spelet verkligen är värt att spelas⁵⁴.

För att ett område skall kunna analyseras som ett fält enligt Bourdieu krävs det att det har en väl utvecklad *autonomi*, det vill säga självständighet i förhållande till andra fält och till omvärlden i övrigt⁵⁵.

⁵² Andersen & Kaspersen (2003)

⁵³ Andersen & Kaspersen (2003)

⁵⁴ Andersen & Kaspersen (2003)

⁵⁵ Broady (1998)

Här nedan finns två modeller som beskriver studiens olika fält. Vi har valt att visa dem i pyramidmodeller. Den ena modellen representerar skolans fält och den andra representerar idrottens fält. Den gemensamma nämnaren för dessa är elever och föräldrar, som tillsammans bildar ett slags subfält till de respektive fälten.

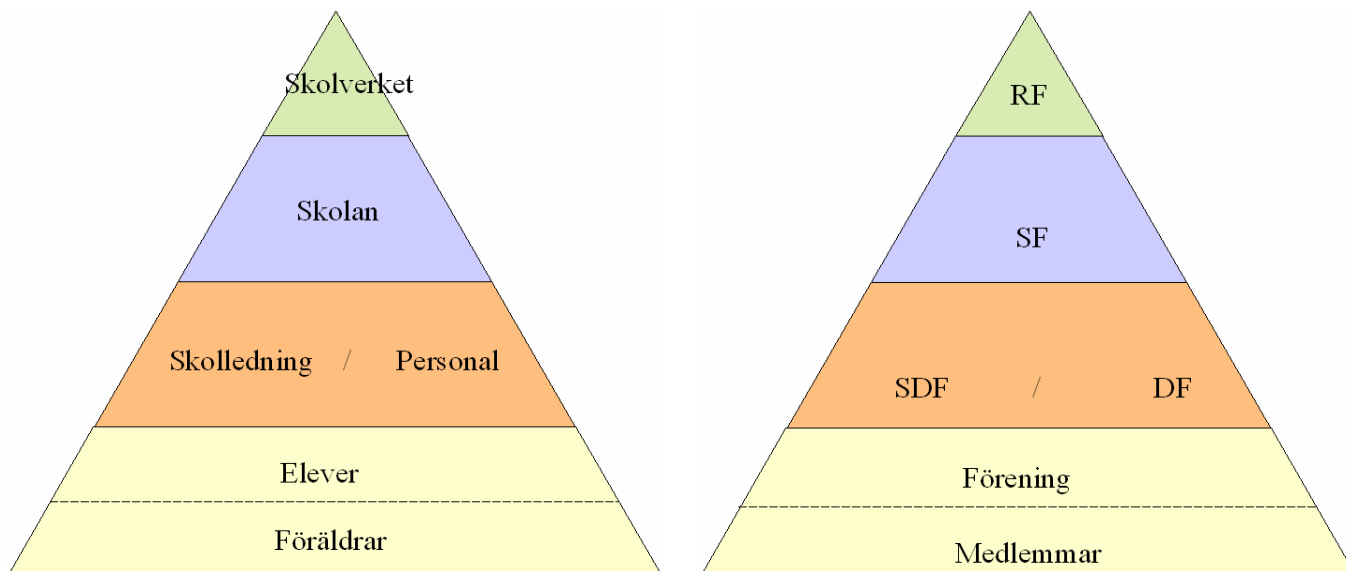

Fig. 5.1 Skolans olika fält.

Idrottens olika fält.

Den gemensamma nämnaren är det sista fält i respektive pyramid, dessa tillsammans skapar ett subfält till respektive fälten.

Kapitel sex innehåller en definition av selektion samt selektionsprocessen och sammankopplingen mellan selektion och mobbning. Denna typ av metod finns även inom andra områden, inte bara inom idrottsföreningar.

Kapitel 6. Selektionsprocessen inom idrotten

6.1 Vad är selektion

Selektion är ett internt gallringssystem som tar fram respektive idrottstalanger. I Tomas Petersons artikel och forskningsstudie handlar det om fotbollens gallring. Med internt gallringssystem menar vi systemet inom Specialidrottsförbund och – distrikt. Det börjar på en låg nivå, föreningsnivå, som senare utvecklas till distriktsnivå, förbunds nivå och landslagsnivå. Peterson skriver att målet med denna gallring är att sälla fram nationens mest begåvade spelare för framtida landslagsuppdrag. Han skriver vidare att selektionen inte bygger på talang utan på den fysiska mognaden. Av de barn och ungdomar som kommer med i dessa gallringar är majoriteten födda under första halvan av året. Detta menar Peterson att på grund av dessa förutsättningar blir det en snedfördelning i selektionstrappan. Enligt Peterson skall inte någon typ av selektion göras förrän spelarna har nått 18-19 års ålder, för då konkurrerar de på lika villkor annars sker konkurrensen på eget villkor.

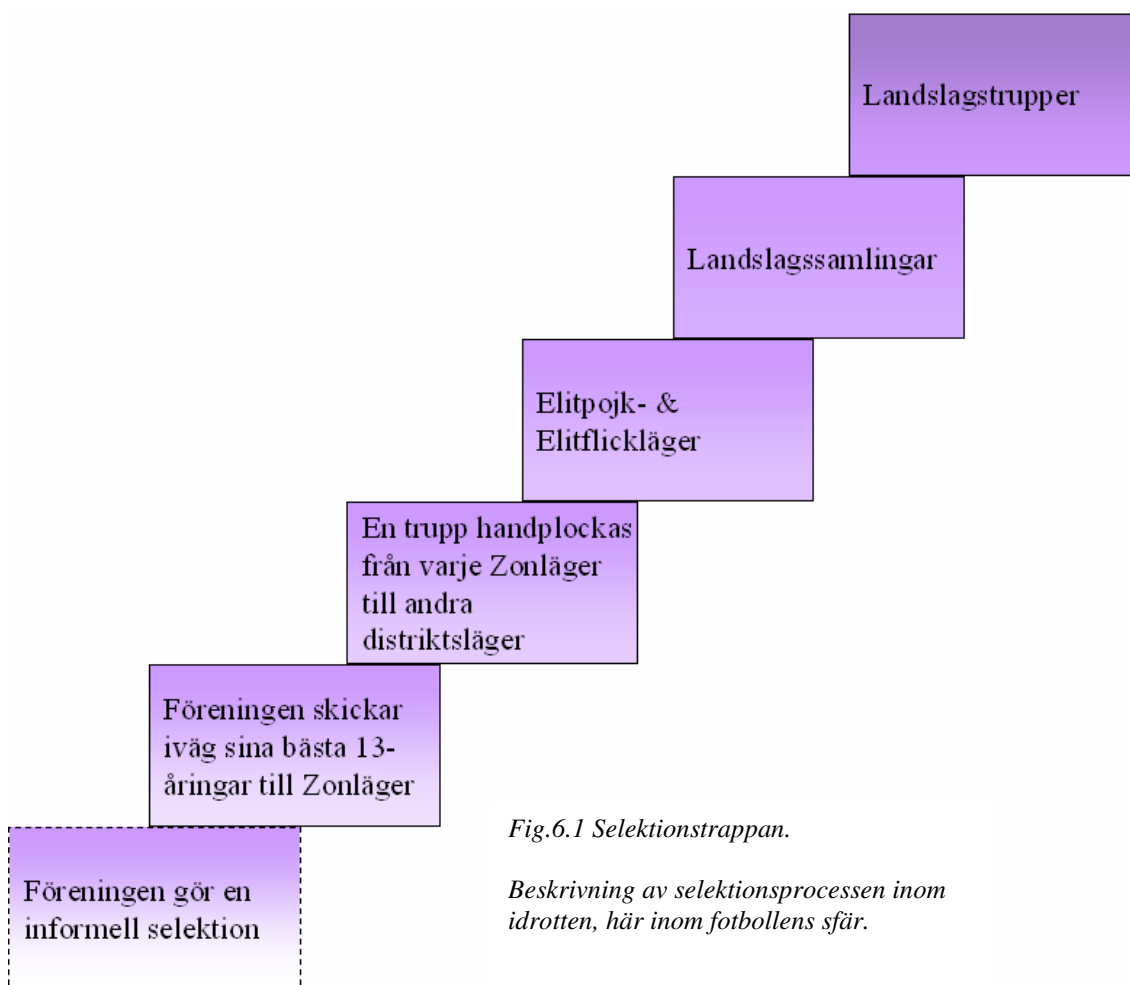
Peterson kan inte heller se något selektionsmönster inom barnidrotten, 5-12 år, men han är säker på att det är där grunden för selektionen läggs. Av den orsaken att det är föreningarna själva som avgör vilka spelare som skall skickas från varje förening. Det är då klart att de bästa skickas iväg, med tanke på selektionens mål. Då innebär det också att de som är födda under första halvåret har utvecklats mer fysiskt än de som är födda under andra halvan av året.

6.2 Selektionsprocessen

Vi har valt att presentera processen i en modell⁵⁶, som ni ser här nedan. Modellen läses från det lägsta trappsteget på den vänstra sidan och därefter uppåt mot det högsta trappsteget i högra hörnet. Den streckade rutan beskrivs som ett ovetande fält, där Petersons artikel endast berör rutan utan att ha inriktat sig vidare. Det är i den rutan som

⁵⁶ Som vi har konstruerat själva med hjälp av Tomas Petersons material.

denna studie kan ha en tydligare koppling, då studien är inriktad på föreningsnivå. De övriga nivåerna drivs i distriktets samt förbundets regi. Modellen grundar sig i fotbollens sfär såsom artikeln.

Det första som görs i processen, är en informell och intern gallring inom föreningen fram till 13 års ålder⁵⁷. Det är då föreningen skickar iväg sina i högsta grad begåvade 13-åringar till distriktets första läger, zonläger. Från varje zonläger handplockas en skara som går vidare i selektionstrappan, som består av ett antal läger som bedrivs i distriktets regi⁵⁸. Vid 15 års ålder görs ytterligare en gallring, där förbundet tar över ansvaret för (vidare läger) elitpojk- och elitflickläger. Till detta läger är det fortfarande distriktet som gör en sista gallring från sin sida, därefter är det förbundet. Det nästsista och sista steget i trappan är förberedande landslagssamlingar och landslagstrupper.

⁵⁷ Tomas Peterson (2004-08-31) *Selektions och rangordningslogiker inom svensk ungdomsfotboll*

⁵⁸ Alla läger är inte med i modellen.

Vid varje trappsteg görs det en ny selektion. Denna typ av selektion finns även inom andra idrotter, såsom ishockeyn.

6.3 Selektion vs. mobbning

Selektionen kan skapa negativ konkurrens mellan utövarna om någon har bättre förutsättningar än andra kan de bli avundsjuka på den personen. Detta kan även vara omvänt, att någon eller några anser att de är betydligt bättre. Vilket kan leda till utfrysning och grupperingar inom gruppen, det kan ta sig i uttryck att barnen inte talar med varandra. En annan faktor kan vara negativ favorisering (tränare-barn) där barnen och ungdomarna anser att de inte får medverka på samma villkor under träning. Exempel på favorisering kan vara att en del barn får mer speltid än andra. Vilket i sin tur kan leda till konfliktsituationer som kan vara grunden till mobbning.

I detta kapitel presenteras studiens empirianalys, från intervjuer och förundersökning. Utifrån empirinsamlingen har vi konstruerat sju olika fall som är baserade på verkliga händelser. Dessa fall utspelar sig i sju unika föreningar i Malmö.

Kapitel 7. Analys

7.1 Vad är mobbning

Vi ställde frågan ”vad är mobbning” till alla våra respondenter och hur deras definition⁵⁹ lyder har vi sammanfattat nedan. Begreppsförklaringen är densamma som definitionen i kapitel ett på sida 17.

Det är endast den utsatta som kan avgöra vad mobbning är. Mobbning kan vara utfrysning, när man retas för utseende, etnicitet och utrustning. All form av kränkningar, både fysiskt och psykiskt, är mobbning. Att kränka någon kan vara genom ord eller handling, såsom respektlöshet mot andra personer. Det kan ske i grupp eller ensam.

På frågan om det hade förekommit något mobbningsfall under de tre senaste åren i respektive idrottsförening fick vi svaren⁶⁰;

- 6 allvarliga fall varav 2 har lett till att den utsatte slutat⁶¹
- 1 mindre allvarlig⁶²
- 1 aldrig förekommit

I intervju med en lagidrottsförening och en individuell idrottsförening hade de haft vars ett fall där den utsatta personen slutat. I en annan individuell idrottsförening innehöll det främst e-mobbning. I fem av de sex fallen förekom det två personer eller flera mot en och i ett av sex fall förekom det en person mot en.

Vid frågan om vilken ålder som de upplevde mobbning vanligast förekommande i föreningen fick vi fram en genomsnittsålder på 12-14 år.

⁵⁹ Definitionen är uttryckt på tio olika sätt. Vissa är långa och krångliga andra är korta och konkreta men budskapet är detsamma.

⁶⁰ Svar från de personer som representerar de åtta idrottsföreningar som ingår i djupintervjuerna.

⁶¹ Exempel: tagits upp i styrelsen och/eller fått konsekvenser för inblandade parter.

⁶² Exempel: tjafs och mindre bråk.

7.2 Skola (obligatoriskt) - Idrottsförening (frivilligt)

Alla våra respondenter gjorde en särskiljning mellan den mobbning som sker inom skolan och den som sker inom idrotten. De hade även samma argument varför mobbning sker i en sådan liten skala inom föreningsidrotten. Den uppdelning och de argument var att skolan är något obligatoriskt som varje barn måste fullfölja, medan idrotten bygger på en frivillig basis. Det är frivilligt både för ledare och elever och de är med i idrotten för att det är roligt. Med detta menar en av studiens intervjupersoner att idrotten har en annan grund att stå på än i skolan.

”Jag tror att det är inom idrotten att om man inte trivs då slutar man och börjar man med någonting annat, i och med att det är så valfritt. Om det är bra eller dåligt vet jag inte, eftersom man slutar utav olika skäl”⁶³.

Hela idrottsrörelsen grundar sig i en ideell verksamhet⁶⁴ och detta är respondenterna mycket väl medvetna om. De kommenterar⁶⁵ även precis vad som står i RF:s dokument *Idrotten Vill*, gällande att alla är lika mycket värda och alla som vill får vara med.

En av respondenterna berättar att när nya spelare börjar är det lätt att dessa blir lite utanför och har svårt att komma in i gruppen. För att jämföras med Bourdieus fältbegrepp där alla fält har ett gemensamt drag gällande kampen mellan de etablerade på fältet och dess nykomlingar. Nykomlingarna vill bli accepterade och uppskattade medan de etablerade försöker hålla kvar sin nuvarande position för att visa att de är bäst samt att påpeka gruppens normer och värderingar. Detta begrepp kan även tillämpas vid inkilnings sammanhang, ett exempel kan vara att nykomlingarna utsätts för olika typer av ritualer där de skall bevisa att de är värda sin plats i gruppen.

Ett antagande gällande de som mobbar inom föreningsidrotten är att de kan ha problem i skolan eller i hemmet. Detta är en anledning till att titta lite närmre på skolan som miljö trots att fokus ligger på föreningsidrotten⁶⁶. Under intervjuerna kom detta antagande upp vid ett antal tillfällen, som en av respondenterna förklarade deras medvetenhet om mobbarens situation i skolans miljö, där han/hon blev mobbad själv

⁶³ Individuell idrott

⁶⁴ Idrotten vill

⁶⁵ Även de 15 övriga respondenterna i förundersökningen. Se bilaga 1

⁶⁶ Intervjuerna

och dennes bakomliggande problem. De förklarade vidare hur viktigt det är att ledarna är observanta för att ingen mobbning skall förekomma. Några av respondenterna förklarade att de ofta tog kontakt med skola när mobbning eller bråk uppstod i föreningen och i många fall tog barnen skolans miljö till idrotten.

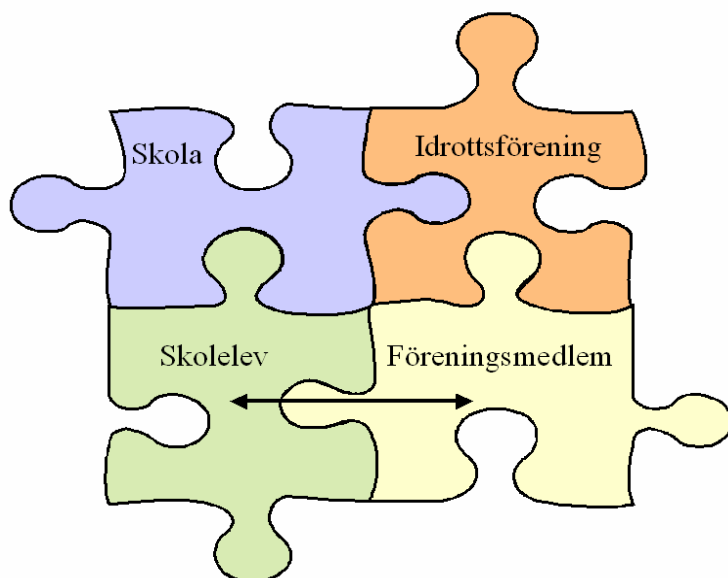

Fig. 7.1 Beskrivning mellan skolans och idrottsföreningens integration via idrotten.

Dessa pusselbitar visar skolans och idrottsföreningens samt skolelevens och föreningsmedlemmens relation mellan varandra. Dessa bitar kan ses som ett eget fält, som de visar går varje fält in i varandra. De fält som går mest in i varandra är pusselbitarna skolelev och föreningsmedlem. Detta ser vi med hjälp av pilen som genomtränger dessa två fält. Vidare går fälten ihop genom handslagsprojekten som bedrivs av en idrottsförening under skoltid.

”Man kan säga att den typen av mobbing som förekommer under handslagsprojektet är den som finns redan i skolan, att den följer automatiskt in under projektets lektioner”⁶⁷.

Från studiens underlag går det att skönja skillnader mellan olika typer av idrotter beroende på hur mycket fysisk kontakt utövarna har med varandra.

”I de flesta fall av mobbning är det ’ömsesidigt’, alltså att spelarna själva ständigt ger sig in i hetluften och ska utmana de ibland större och tuffare spelarna. Då handlar det mycket om att ge och ta, den som ger sig in i leken får också leken tåla. Det är sällan de

⁶⁷ Lagidrott

lugna och tysta pojkarna som råkar ut för det utan de som syns och hörs mest och som alltid ger sig in där det händer som mest”⁶⁸.

7.3 Selektion

Fyra⁶⁹ av åtta idrottsföreningar är medvetna om att selektionen finns och att dess biverkningar ställer till problem i träningsgrupperna, oftast i form av mobbning. Bråken och mobbningen i föreningen handlar oftast om konkurrensen mellan eleverna. Barnen retar varandra och är elaka för att vissa anser att de är bättre än andra, bland annat för att de går i en bättre grupp, tävlar mer eller har mer matchtid. Även gliringar om utrustning förekommer. En del föreningar anser att de och andra föreningar borde bli bättre på att motverka selektionen då det varken är ett bra sätt att ta fram nya talanger på eller för att främja kamratskapet i de unga barngrupperna.

Som tidigare nämnts under avsnittet om selektionsprocessen, skriver Thomas Petersson att selektion inte bygger på talang utan på ren fysisk mognad, majoriteten av dessa barn och ungdomar som gallras ut av sina föreningar och som anses vara föreningens talanger är födda under första halvan av året⁷⁰. Selektionen på denna åldersnivå är informell och intern inom föreningen, en av respondenterna berättade att de som i deras idrott blir utgallrade och iväg skickade på matcher och får mest speltid, är de som är mest fysiskt mogna och inte nödvändigtvis mest talangfulla. Vidare säger han också att det visar sig senare när dessa spelare börjar på idrottsgymnasium, då är cirka 75 % av de antagna i varje årskurs födda under första halvan av året⁷¹. Det stödjer Thomas Peterssons resonemang och teori om att det är i barnidrotten, 5-12 år, som grunden för selektionens början läggs⁷².

”Selektionen är tyvärr lika hård inom hockeyn som fotbollen, detta är något vi måste arbeta med och bli mycket bättre på”⁷³.

⁶⁸ Lagidrott

⁶⁹ Tre individuella – En lagidrott

⁷⁰ Se sida 37

⁷¹ Lagidrott

⁷² Se sida 37

⁷³ Lagidrott

7.4 Policy och handlingsplan

Har föreningen någon nedskrivna antimobbningpolicy och/eller -handlingsplan?

- 18 idrottsföreningar svarade nej.
- 4 idrottsföreningar svarade ja.
- 3 idrottsföreningar svarade ja, håller på att utarbeta antingen policy eller handlingsplan.
- 5 besvarade inte alls, därför räknas de som bortfall.

Av de 18 som svarade nej var 12 lagidrotter och 6 individuella idrotter.

Av de 4 som svarade ja var 2 lagidrotter och 2 individuella idrotter.

Av de 3 som håller på att utarbeta antingen en policy eller handlingsplan var alla tre individuella idrotter.

Utifrån de djupare intervjuerna ser siffrorna inte likadana ut. Där skiljer det sig mellan lag- och individuell idrott.

- 4 idrottsföreningar svarade nej.
- 2 idrottsföreningar svarade ja.
- 2 idrottsföreningar svarade ja, håller på att utarbeta antingen policy eller handlingsplan.

Av de 4 som svarade nej var en lag idrott och resterande individuell idrott. (Tre av fyra idrottsföreningar har en oskriven policy.)

Av de 2 som svarade ja var en lagidrott och den andra individuell idrott.

Av de 2 som håller på att utarbeta antingen en policy eller handlingsplan var båda individuella idrotter.

Anser ni att er förening är i behov av en antimobbningpolicy och/eller - handlingsplan eller utarbetning av något av dessa dokument?

- 3 idrottsföreningar svarade nej.

- 4 idrottsföreningar svarade ja.
- 1 idrottsförening svarade att deras antimobbingsdokument var tillräcklig.

De som svarade nej var en lagidrott och resterande var individuella idrotter. Dessa fann sina föreningsstadgar vara tillräckliga.

De som svarade ja vara alla individuella idrotter.

Den som ansåg föreningens dokument vara tillräckliga var en lagidrottsförening.

Fem av 25 idrottsföreningar har en särskild sektion i föreningen som behandlar bland annat mobbningsfrågor och disciplinärenden. (Varav fyra är lagidrotter och en är individuell idrott.) Förutom den särskilda sektionen har även två föreningar antimobbingsdokument. Av dessa fem föreningar är den ena lagidrottsföreningen medverkande i studiens djupa intervjuer.

I intervjun med Cecilia Åhl⁷⁴ tar hon upp vikten av att ha en särskild sektion, som hon kallar för *trygghetsgrupp*. De benämns av våra respondenter som spelarråd, sim-, spelarkommitté och ungdoms fotbollsombud. Enligt Åhl skall denna sektion besitta kunskap samt sprida den inom föreningen och särskilt till de nykomna ledarna. Vidare berättar Åhl att hon inte anser att det som står i stadgarna är tillräckligt. Med detta menar hon exempelvis när det står *”vår förening motverkar mobbning”*. Hon anser även att det är lättare att förankra principerna i verkligheten när ett antimobbingsdokument och sektion finns.

Cecilia Åhl förklarar vid en e-postintervju vad en policy och handlingsplan är. Förklaringen är såsom Midler Norén och Carlsson förklarar i avsnitt Policy och handlingsplan (kapitel 3).

Policy:

”Det handlar mycket om att beskriva vilken verksamhet man strävar efter och vilken värdegrund föreningen vilar på”⁷⁵.

Handlingsplan:

⁷⁴ Åhl, Cecilia (2007-04-04). Föreläsare, Friends

⁷⁵ Åhl, (2007-05-28)

”[...] handlingsplaner begränsas de ofta till att handla om åtgärder man tar till när en kris uppstår som till exempel dödsfall [...] det dokument där man är konkret och skriver vad och hur man ska göra saker”⁷⁶.

Åhl förklarar även dokumentens sammankoppling och att de är beroende av varandra, eftersom en policy inte överlever utan handlingsplanens praktiska åtgärder. Hennes exempel på detta är att många idrottsföreningar, som Friends haft kontakt med, har *Idrotten vill* som föreningspolicy. I *Idrotten vill* (eller någon annan typ av föreningspolicy) står det att alla är välkomna. Men på vilket sätt *är* alla välkomna och *hur* skapas det en varm och välkommande stämning i föreningen. Hon menar att den informationen är viktig att sprida till medlemmarna så att inte policyn blir en ”hyllvärmare” på ett kansli.

Åhl berättar även att Friends i skrivandets stund inte har någon mall om hur ett respektive dokument skall skrivas, rent formellt. Den mallen skall komma till hösten som alla föreningar kan taga del av.

⁷⁶ Åhl, (2007-05-28)

7.5 Fall

Dessa fall besvarar studiens fem följdfrågor om hur idrottsföreningarna har gått tillväga vid mobbningsincidenter.

7.5.1 Fall I

Fall Ett ägde rum i en lagidrott.

Mobbning eller orättvist behandlad, som vår respondent kallar det, finns mest inom barn och ungdomsnivån. Enligt vår respondent är det spelarnivån som är en grundläggande orsak till varför en del känner sig orättvist behandlade. Med detta menar respondenten att vissa får mer speltid än andra.

Den incidenten som inträffade i denna idrottsförening skedde under en cup i Kalmar mellan ett par spelare. Spelarna var fyra tjejer i 13 års ålder, dessa spelare fick dela logi under cupen. Under cupens gång betedde sig tre av tjejerna illa mot den fjärde.

Problemet uppmärksammades då den utsatta tjejen själv berättade för tränarna om incidenten medan situationen fortfarande var aktuell.

Incidenten togs på största allvar, konsekvensen blev att de tjejerna som betedde sig illa blev avstängda under resten av cupen. Föreningen ville skicka hem dem, men spelarna var för unga för att själva sättas på ett tåg hem, dessutom hade ingen förälder möjlighet att hämta sina döttrar. Incidenten togs upp i föreningens särskilda sektion där ett vidare beslut togs. De tre tjejerna, som mobbade, blev avstängda från allt spel, både tränings- och matchspel, under några månader.

Den utsatt tjejen slutade⁷⁷. Föräldrarna till de tre andra tjejerna var inte glada över sektionens ”dom”. Därför bytte två spelare till annan idrottsförening och den tredje spelaren slutade.

⁷⁷ Men inte på grund av denna händelse, det fanns andra orsaker.

7.5.2 Fall II

Detta fall utspelar sig inte under föreningens ordinarie verksamhet, utan under föreningens handslagsprojekt⁷⁸. Ledaren för denna klass berättade att ett gäng tjejer höll på att trakassera en annan tjej. Detta hände inte under lektionens gång utan efteråt, när ungdomarna skulle duscha. Den utsatta var själv inte världens godaste, själv var hon en bråkmakare. Det hon blev utsatt för var trakasserier och kränkningar i duschen och på väg in till duschen. Många av gångerna grät hon.

Det var ledaren som uppmärksammade situationen, hon såg den utsatta gråta vid flera tillfällen. Ledaren pratade med den utsatta och frågade vad det var som pågick, hon ville inte berätta. Kort efteråt berättade en annan klasskamrat om vad som har pågått i omklädningsrummet.

Ledaren fick sitta i omklädningsrummet och hålla rätt på stämningen. Den utsatte ville inte duscha. Men det fanns en mer privat duschkabin som hon kunde utnyttja. Ledaren konfronterade även de andra och frågade varför de utsatt henne för mobbning. Förutom detta berättade ledaren om problemet för lärarna. Lärarna var medvetna om hennes situation, men hade ingen aning om att det var så allvarligt.

Om föräldrarna blev informerade har vi ingen vetskap om, men enligt ledaren tror hon att lärarna har kontaktat respektive förälder.

Enligt ledaren har situationen mellan tjejerna löst sig, vad det gäller under handslagsprojektets timme. Om det har löst sig under den ordinarie skoltiden vet hon inte. Men under handslagsprojektets timme är de väldigt goda vänner (till skillnad från innan) som umgås, spelar boll och inte trakasserar någon annan.

⁷⁸ Anses som lagidrott.

7.5.3 Fall III

Fall tre utspelar sig i en individuell idrott där fallet handlar om att en kille kände sig mobbad av två andra killar. Alla gick i samma grupp och var kring 12-13 år gamla. Problemet varade inte så länge innan det kom upp på kansliets bord.

Problemet uppmärksammades av tränaren. Kansliet fick ett e-postmeddelande där tränaren skrev att det fanns problem i gruppen och att hon ville ha hjälp med att hitta en lösning.

De involverade⁷⁹ togs in till kansliet där de fick tala med varandra för att reda ut problemet. Detta pågick i tre etapper.

1. Brev skickades hem till respektive förälder, där de informerades om situationen och vad som skulle ske. Om inte situationen förbättrades skulle ett möte bokas in med berörda parter.
2. Möte ett. Under detta möte inträffade förnekelse, ilska och arghet av killarna, som mobbade.
3. Möte två. Efter det första mötet har killarna tänkt efter, lugnat ner sig och erkände händelsen. Detta på grund av att föräldrarna blev uppmärksamma och involverade i problemet.

Problemet löstes via samtalen mellan de involverade⁸⁰ efter möte två. Ingen blev avstängd eftersom fallet aldrig gick så långt.

⁷⁹ De involverade var; båda killarna, den utsatta killen, föräldrarna till ungdomarna, tränaren och de från kansliet.

⁸⁰ Vid möte två var de involverade; sektionens ordförande, föräldrarna och ungdomarna.

7.5.4 Fall IV

Fall fyra ägde rum i en individuell idrott för tre år sedan.

Det började i liten skala med att två tjejer retade en annan tjej i klubben. Det var lite onödiga kommentarer som fälldes när den utsatta tjejen gick förbi, det viskades när hon gick förbi och de två tjejerna vände henne ryggen som om hon inte fanns. Efter ett tag eskalerade det hela och trakasserierna fortsatte på Internet, så kallad e-mobbning. De två tjejerna skrev nedlåtande och elaka saker på mötesplatsen Lunarstorm.

Den mobbade flickan blev så ledsen till slut att hon själv berättade det för sin pappa, pappan i sin tur tog genast kontakt med klubben.

När detta kom upp till ytan agerade klubben direkt, både ledare, instruktörer och föräldrar informerades. Alla kallades till ett möte där även de som mobbat och den som blev mobbad närvarade. Som tur var löste det sig direkt och flickorna var mycket ångerfulla, det hade aldrig från början varit menat att urarta som det gjort och inte heller var meningen att vara dum och såra den utsatta tjejen.

Orsaken till mobbningen var konkurrens, de andra två flickorna ansåg sig själva vara mycket bättre inom sin genre än den utsatte flickan. De fick tävla mer, dessutom var det lite avundsjuka med i bilden. Det löste sig i slutändan på allra bästa sätt och i dag, tre år senare, är alla inblandade fortfarande aktiva i klubben och det har inte varit något bråk eller liknande dem emellan sedan dess.

7.5.5 Fall V

Fall fem ägde rum i en individuell idrott.

Den berörda klubben har upp till två mer eller mindre allvarliga mobbningsfall per år.

För ungefär två år sedan var det en elev i klubben som kände sig utstött av andra elever. Det fanns de barn som tyckte att de var duktigare inom sin idrott än vad den mobbade pojken var. De ansåg att de var bättre för att de tävlade mer och för att de skulle flyttas upp en grupp men inte han. De retade pojken genom att kalla honom dumma saker, skrattade åt honom och pratade bakom hans rygg. När instruktörerna uppmärksammade detta tog klubben tag i det direkt. De pratade med den mobbade pojken och hans föräldrar och sedan pratade de med de pojkarna som mobbat och deras föräldrar. Avslutningsvis pratade ansvariga med allihop tillsammans. Det möttes väl av föräldrarna men tyvärr valde den mobbade pojken att sluta och började i en annan klubb istället. Detta anser klubben vara förfärligt och de ser fortfarande på den situationen med största allvar. För de pojkarna som mobbade är situationen den, att om de inte kan uppföra sig kommer de åka på ett hårdare straff såsom avstängning eller liknande.

Respondenten berättar även att när det uppstår problem med mobbning (är det hos dem vanligt) att den som mobbar själv är mobbad i skolan. De har en tjej som ofta mobbar och retar andra, själv är hon mobbad i skolan och tar då ut det i en annan miljö på sin fritid.

7.5.6 Fall VI

Detta fall ägde rum inom en individuell idrott.

Det var fem personer inblandade, två pojkar och tre flickor. Det var två flickor och en pojke som mobbade en flicka och en pojke. Det uppmärksammades relativt fort utav en anställd inom klubben, vilken i sin tur omedelbart tog tag i problemet. Bråket handlade inte om någonting inom klubben utan de tog med det till klubben från skolan.

Den anställde som uppmärksammade situationen samlade genast ihop berörda parter. Klubben tog även kontakt med skolan eftersom det egentligen var där mobbningen utspelade sig, skolan kunde även bekräfta att problemen fanns där. När den anställde vid klubben ville att skolan skulle hjälpa till att ta tag i problemet gick det genast lite trögare, de var inte speciellt intresserade.

Klubben har sina egna givna regler och de hade inne alla fem berörda parter och pratade med dem på kontoret. Den ansvarige för klubben förklarade vad som gällde inom klubbens gränser och hur man skall uppföra sig. De fick även förklarat för sig att om de inte kunde följa dessa regler var de ej välkomna dit mer. De som mobbat skämdes och någon dag senare kom två utav de som mobbat in på kontoret och bad om ursäkt. De tyckte att det de pratat om någon dag tidigare på mötet var bra och de förstod varför klubben har sina regler och varför dessa är till för att följas. Det hela har löst sig bra, åtminstone inom klubbens gränser, utanför vet ej respondenten vad som händer.

7.5.7 Fall VII

Även detta fall utspelar sig i ett handslagsprojekt⁸¹. Enligt ledaren för gruppen var den utsatte en snäll och tystlåten tjej. Hon var lite kraftigare än de andra i gruppen. Därför blev hon utsatt, de andra barnen nöp henne, retade hennes sätt att springa på och kallade henne en massa otrevligheter.

Den som uppmärksammade problemet och som berättade för ledaren var en anställd på skolan.

Ledaren för gruppen pratade med gruppen om vad som är acceptabelt beteende och vad som inte är acceptabelt.

Efter samtalet har vissa av barnen fått insikt samt annat perspektiv på situationen. Nu har barnen börjat försvara den utsatta tjejen, när någon betar sig illa eller säger något olämpligt mot henne.

7.8 Analys utifrån fallen

Utifrån dessa fall kan vi konstatera att den vanligaste lösningsmetoden och tillvägagångssättet vid mobbningsituationer är att föreningarna har löst problemet via dialog och samtal på olika nivåer med alla involverade i respektive fall. I alla fallen förekom bestraffning av något slag för dem som mobbat. I några av fallen har problemen gått så långt att de som utsatts för mobbning slutat och/eller de som mobbat blivit avstängda.

⁸¹ Anses vara lagidrott.

Kapitel 8. Diskussion

Vår huvudfrågeställning var om Malmös idrottsföreningar har någon typ av antimobbningsdokument, såsom antimobbningspolicy och/eller -handlingsplan. Precis som vi förväntade oss var det få föreningar som hade någon typ av dokument. De flesta hänvisade till vad som stod i föreningens stadgar, vilka baseras på RF:s normalstadgar, men räcker detta i praktiken? Precis som Cecilia Åhl⁸² konstaterat är stadgarna inte tillräckliga, i dessa står det formulerat att *alla som vill skall få vara med på lika villkor, skapa laganda och utveckling*. Formuleringen är ofta uttryckt i förskönande ord som kan tyckas vara självklara teoretiskt men ej praktiskt. Problematiken ligger inte i dessa förfinade formuleringar, utan hur dokumentet skall utnyttjas och appliceras i verkligheten. Dessutom är risken stor att dokumentet blir arkiverat och endast tas fram vid årsmötet som sker en gång om året.

8.1 Stadgar

Något vi fann intressant, var att i RF:s normalstadgar finns en bilaga som tar upp de moment som även finns i dokumentet *Idrotten vill*. Dessa moment kan enligt oss utvecklas till egna dokument, som i sin tur kan kallas för policy. Egentligen kan idrottsföreningar enkelt ta fram en policy men de har inte kunskapen, orken eller vetskapen om det. I en del idrottsföreningar har de inte heller alla nödvändiga resurser för en policyutveckling, då föreningen grundar sig i en ideell verksamhet. Frågan vi ställer oss är om Malmös idrottsföreningar är ointresserade? De får en lathund från RF om hur stadgarna skall se ut, men utvecklar inte dessa för sin egen idrottsförenings ändamål. Eller skall kritiken riktas mot RF och Skåneidrotten? En del av våra respondenter anser att det borde finnas möjlighet till hjälp med utformning av antimobbningsdokument, de poängterar att RF har många stadgar som en förening *kan* välja att följa eller som de *skall* följa. Det togs även upp att RF är duktiga på utskick av olika slag men inget av dessa berör mobbning. Vi ställer oss kritiska till den hjälp Skåneidrotten erbjuder, indirekt erbjuds ingen hjälp alls då föreningarna inte får information om att de kan söka den. Ansvaret vilar på föreningen att själv be om hjälp.

⁸² Se sida 43

Vid vårt samtal med Susanne Svensson⁸³ framkom det att ingen ansvarig inom Skåneidrotten finns för frågor som rör mobbning. Det finns inte heller något nedskrivet om hur ämnet skall drivas fram inom föreningen. Detta kan uppfattas aningen underligt då det finns en nedskrivna handlingsplan och policy hos RF mot sexuella trakasserier. Det borde gå att göra något liknande denna handlingsplan mot all sorts mobbning, den skall dock inte vara lika lång och krånglig som RF:s. Några av våra respondenter uttryckte speciellt en önskan om att policyn måste vara lättläst och kort, annars är det lätt hänt att ingen orkar läsa den och att den bara blir liggande. Om någon bär sig illa åt skall du bara kunna peka på policyn och fråga vad det står där så att den personen som burit sig illa åt direkt kan reflektera över sina handlingar. Det är viktigt för föreningsidrotten att arbeta för att förhindra mobbning.

8.2 Mobbning över gränser

Många skolor idag arbetar aktivt mot mobbning, detta är positivt. Förvåningen blev därför stor när vi utfört våra intervjuer och tittade på svaren vi fått angående vad den vanligaste orsaken till mobbning i deras förening var. I många fall kom mobbningen från skolan, totalt var det tre fall i denna studie som påpekar att skolan var den grundläggande faktorn till varför mobbning förekom inom idrotten. Denna siffra anser vi är relativt hög (med tanke på att det finns totalt sju fall i studien) samtidigt som den kan anses som medelhög eftersom två av fallen ägde rum i handslagprojekt. Hur detta kan komma sig är svårt att svara på, skolan arbetar aktivt mot mobbning, den har en handlingsplan, dessutom finns en mängd olika lagar och förordningar som berättar hur det skall se ut inom skolans fält. Möjligtvis är det så att bråken och mobbningen i skolans miljöer endast stävjas just där och då, men att barnen när de går utanför skolan och träder in i andra fält eller miljöer, tar upp bråken igen.

Förflyttas mobbningen mellan fälten eller tas den verkligen upp, problematiseras, utreds och löses i skolan eller flyttas den helt sonika bara över till (i detta fall) föreningsidrotten. Det sist nämnda borde inte vara omöjligt då de som är elever i skolan även är aktiva medlemmar i idrottsföreningen, de bildar ett slags subfält mellan skolan och föreningsidrotten. Det framkom i våra intervjuer att mobbning förekom inom handslagsprojekt, i dessa fall kom den från skolan och skolledningen gjorde ingenting. I

⁸³ Svensson, Susanne (2007-04-03) utvecklingskonsulent, Skåneidrotten

ena fallet var skolpersonalen medveten om förekomsten men hade ingen aning att det var allvarligt i det andra fallet hade skolpersonalen ingen vetskap om förekomsten. Vi tycker här att det är skolans ansvar att lösa problemen och förstår ej varför skolan tillät situationen fortgå. Ledaren i handslagsprojektet gjorde vad hon kunde under lektionen och där blev det bättre, men hur samspelet mellan eleverna fungerade under ordinarie skoltid fick vi ingen vetskap om. Detta är ett sådant fall där det kan diskuteras vilket fält som är ansvarigt och vem som skall ingripa, då det som sker under en handslagstimme också sker under skolans regi eftersom verksamheten är förlagd under ordinarie skoltid.

Vem ansvaret vilar på i de situationer sådant här inträffar är svårt att säga, ledarna i idrottsföreningarna tar tag i mobbning så fort det kommer till deras vetskap och pratar med alla inblandade de kommer i en del fall fram till att mobbningen sker även i skolan. De personer vi intervjuade, som hade erfarenhet av detta, var väldigt besvikna på skolan. Som vi tidigare nämnt, sa de ansvariga i skolan att de var väl medvetna om problemet och att mobbning förekom i skolan, men att de inte trodde att det var så allvarligt. Skolan var ej heller villig att hjälpa till för att lösa detta, utan ansåg att det var idrottsföreningens ansvar. Detta är ett gemensamt problem hos bägge fälten som borde kunna lösas med hjälp av varandra. Detta kan vara svårt att göra då varje fält har sina egna föreställningar (Doxa) om vad som är rätt och fel, normalt och onormalt, kvalificering och diskvalificering, men problemet är gemensamt och borde behandlas utifrån det. De vuxna (i detta fall lärare och ledare) har som skyldighet att föregå med gott exempel barnen tittar, lär och tar efter. Ingriper inte någon vuxen som visar att det är ett oacceptabelt beteende att utsätta någon för mobbning skall vi inte heller förvänta oss att barnen inser allvaret i situationen. Vi kan inte begära från dem att de ska bryta ett beteende som de inte ens vet är fel.

8.3 Selektion inom idrott och skola

En av våra respondenter förklarade att det är viktigt att tänka på vad barnen får för upplevelser i idrottsföreningen då idrotten verkar fostrande i viss bemärkelse. För deras förening är det viktigt att barnen får en positiv bild av idrotten. Vi håller med om detta fullt ut. Det är meningen att våra barn ska ha roligt, bli stimulerade, få självkänslor, må bra, utvecklas, umgås med andra barn i stimulerande miljöer, få lov att vara barn. Det är alla vuxnas uppgift att se till att lära, visa och leda barnen på vägen genom livet. Som vi

tidigare nämnt är det viktigt att barn har bra förebilder, bra sådana och idrotten som är en viktig arena för lek, frivillighet, fostran med mera måste bidra till goda erfarenheter hos barn och inte bidra till utanförskap. Idrotten skall inte förknippas med elitism eller individuell förmåga när det handlar om barn, alla skall få vara med på lika villkor, vi är medvetna om att det kan låta lite som en klyscha men det borde vara så.

I skolans värld är det väl så att alla är med på lika villkor, eller är det möjligtvis tanken med skolplikten att alla ska ha samma möjlighet att gå i skolan, men det kan aldrig bli på lika villkor. När vi ställde frågan om vad som var den vanligaste anledningen till mobbning inom idrottsföreningen till våra respondenter fick vi till svar, förutom att den kommer från skolan in i idrotten, ligger det i hälften av fallen konkurrens bakom mobbningen. Vems fel är det, vi anser att det är föreningens. Om det inte hade förekommit någon slags skillnad för dem som är bättre inom sin sport/gren än de andra som är med borde inte konkurrensen få en sådan framträdande roll som den verkar ha. Föreningarna är mer eller mindre medvetna om selektionen och säger att de försöker motverka den, men trots detta så får i många fall endast de bästa barnen komma med ut på tävlingar, de går även i bättre träningsgrupper. Det borde vara en självklarhet att detta kan leda till mobbning och bråk, barnen får en klar bild av hur ”duktiga” de är och var de ”hör hemma”. Det spelar ingen roll hur mycket föreningarna arbetar för att motverka selektionen när de bidrar till den enormt mycket själva.

Att vara spelare i ett fält innebär att man investerar i spelet, att man tar det på allvar, att man kan glömma att det är ett spel, med andra ord man blir indragen (Illusio) i spelet. Blir man dessutom uppmuntrad på olika sätt är det lätt att glömma att det bara är en lek, det spelar ingen roll att det är barn det handlar om även dessa måste bli påmindas att det bara är en lek, det skall vara kul och på lika villkor, det skall inte vara så att den som är bättre får fler förmåner än andra. Spelarna har ett uppslukande förhållande till sitt fält, det spelar ingen roll om de är oense och missnöjda. Det är värt att delta i fältets strider och att utmana varandra och göra uppror, därför att fältet är värt att strida om. Fältets undergång börjar då spelets dragningskraft går förlorad, den dag då spelarna börjar ifrågasätta sina egna känslor och värderingar, om spelet verkligen är värt att spelas. Det är väldigt tänkvärda ord, för vad händer om spelet inte anses vara värt att spela längre⁸⁴.

⁸⁴ Se sida 33

Idrotten tappar talanger som den inte ens visste att den hade, för de har aldrig fått en chans att blomma ut. Negativa attityder och erfarenheter präglas och ristats in i fler personer på sikt, har man inte bra erfarenheter från något, oavsett om det är idrott eller annat, då för man gärna det vidare. Många barns drömmar splittras och andra som kanske bara hade idrotten som sin trygga plats, blir av med den med. Vem ger ”idrotten” rätten att säga vem som hör hemma där eller inte, vem som skall premieras och vem som bara ska få se på. Det handlar om barn, barn som har drömmar, som vill ha kul, träffa kompisar, som vill ha en tillflykt, orsakerna kan vara oändligt många, men det spelar ingen roll varför, det handlar faktiskt om barn, dessa som är allas vår framtid⁸⁵.

Hur är det om vi ser till skolans värld, är det likadant där, förmodligen, men inte förrän vid fjortonårs ålder. Då tänker vi framförallt på när eleverna börjar få betyg, då är det inte längre på lika villkor. Det står skrivet att betygen skall sättas individuellt, alltså resultat och framsteg skall mätas personligt, det skall inte göras någon jämförelse elever emellan. Detta är förmodligen inte helt möjligt, svaren på ett prov kan endast vara desamma oavsett om det är en ”lätlärd” elev som svarar eller en som har inlärningssvårigheter. Hur gör läraren då, det är faktiskt poängen som räknas, är det rättvist? Det kan tänkas vara en självklarhet att den som fått bra poäng också ska ha bra betyg. Vi säger inte att det är fel, endast att det inte heller inom detta fält sker en konkurrens på lika villkor. I skolan är det förmodligen svårare att ändra villkoren men inom idrotten går det. Vägen dit är lång men målet är ingen ouppnåelig vision, det går att komma fram. Ansvaret ligger i första hand hos idrottsföreningarna själva, de måste se till att ta tillvara på varje barns intresse, senare ligger bollen hos distriktsförbund, specialidrottsförbund och Riksidrottsförbundet. De måste alla hjälpas åt att arbeta mot selektionen, det går inte bara att sitta ner och säga att man skall eller att man gör det, för med facit i hand bidrar de fortfarande till den.

⁸⁵ <http://www.bris.se/idrott/kronika/default.asp>

8.4 Slutdiskussion

Vid ett flertal av våra intervjuer poängterade våra respondenter att de arbetade mycket med att alla var där på lika villkor, de sa att ingen var bättre än någon annan bara för att de fysiologiska förutsättningarna var bättre. I nästa andetag berättade de att de som var ute på flest tävlingar var de som var bäst, de var även tvungna att dela in barnen efter hur duktiga dem var för att föreningen behövde ha en fungerande struktur. De arbetade för bredden men för föreningens skull var de tvungna att satsa på eliten. Vi vill påstå att det är idrottsföreningarna själva som i viss mån bidrar till mobbning utan att de är medvetna om det. Det går inte att generalisera efter denna studie då den är för liten, men utifrån vårt material har vi tolkat resultaten så⁸⁶.

Mot den bakgrund vi tagit fram⁸⁷, visar det sig att mobbning är mer frekvent förekommande inom skolan än föreningsidrotten. Däremot om vi ser till antalet som blir mobbade ur ett annat perspektiv, kan mobbning ses som vanligt förekommande inom föreningsidrotten. Det finns några faktorer som spelar in, storleken på föreningen respektive skolan, antal elever och antalet aktiva medlemmar inom idrottsföreningen, om skolan eller föreningen har ett nedskrivet antimobbningsdokument och hur många tillfällen barnen ses i veckan. Det är skillnad i skolan, klart att det borde vara mer förekommande med mobbning i detta fält då eleverna träffas varje dag flera timmar åt gången. För skolan är det i allra högsta grad nödvändigt att ha en antimobbningspolicy och en handlingsplan mot det samma, här vill det till att arbeta aktivt mot mobbning. Inom idrotten är det lättare att komma undan, som en av våra respondenter uttryckte sig;

”Kommer du in ny i en ny grupp och du gör det frivilligt, blir du då mobbad då trivs du inte och byter förening eller så slutar du. Det är i stort sätt de enda alternativ som finns”.

För oss är det ett underligt sätt att hantera mobbning på, de ansåg att de inte hade tid att lägga ner på sådant som mobbning, det är en frivillig och ideell verksamhet, då har de andra saker som kräver tid. Det är helt upp till föreningen själv och de har rätt på ett sätt, det går att sluta eller byta förening men det är inte ens i närheten av en lösning, det är under all kritik.

⁸⁶ Se sida 22

⁸⁷ Se sida 14

Det förelåg skillnader beroende på vilken idrott det var, i lagidrott råder det möjligen lite tuffare klimat. I intervju med ansvarig för en lagidrott framkom, att i de flesta fall av mobbning i deras idrottsförening handlade det om ”ömsesidig mobbning”. Hur kan mobbning vara ömsesidig, han menade att de oftast var samma spelare som gav sig in i hetluften och skulle utmana de ibland större och tuffa spelarna. Respondenten ansåg att det handlade mycket om att ge och ta, den som ger sig in i leken får leken tåla. Vidare förklarade han att det sällan var de lugna och tysta spelarna som råkade ut för det utan det var oftast de som syntes och hördes mest och de som alltid gav sig in i situationer där det händer som mest. Förmodligen handlar det mer om idrotten än om mobbning, han sa att det är en tuff sport, det gäller att man kan ta för sig. Detta kan tyckas vara tufft men händer det på plan är det en del av spelet och där finns klara regler att följa annars blir man varnad eller utvisad. Möjligtvis var det illa valda ord från hans sida men intentionen var förmodligen inte den.

Något vi anser vara optimalt är att alla föreningar borde ha en sektion eller en enskild person som arbetar med mobbnings- och disciplinfrågor. I vår studie uppgav fem av 25 föreningar att de har en särskild sektion (en av dessa fem deltog i den djupare intervjun). Dessa sektioner har möte en gång i månaden med representanter från olika nivåer i föreningen, under mötena tas det aktuella läget i föreningen och grupperna upp, är det något som hänt tas det upp och hanteras där. I de föreningar som är små hade det räckt om en person hade suttit med dessa frågor och arbetat aktivt med dem. Sektionen bör ha möte en gång per månad eller vid behov för att se hur allt fungerar i föreningen. Tränare/ledare skall i sin tur rapportera en gång i månaden om hur det fungerar i grupperna till den person eller sektion som har hand om dessa frågor. Vi är väl medvetna om att denna uppgift kan uppfattas krävande och ses som en onödig resurs, framförallt i mindre idrottsföreningar. Många av våra respondenter har sagt att de inte har några resurser att lägga på något sådant och att de inte heller kan ta någon från idrottsföreningen som skall arbeta med dessa frågor. De anser att föreningen skulle ha mer nytta av den personen inom andra områden som måste fungera. Vi tror att en idrottsförening bara blir starkare som förening om den arbetar aktivt mot mobbning.

En av våra respondenter berättade att de ofta försökte få mammor att ställa upp som ledare då dessa var lite mer pedagogiska och lite mer ödmjuka. Det fungerade bra och han rekommenderade det. I en del fall var mammorna lärare, sjuksköterskor med mera

till yrket och det menade han på, gjorde att de hade mycket med sig i bagaget för den biten. Det är många tränare som inte har någon utbildning mer än SISU:s etapputbildningar och många saknar den pedagogiska biten. En del är gamla idrottare själva och tycker att det som fungerade bra för dem när de var små, fungerar lika bra idag. Tyvärr är det inte riktigt så, det behövs ordenliga utbildningar, det är mycket viktigt när du jobbar med barn att du vet hur du ska hantera olika situationer. Det är lätt att få ett barn till att känna sig osäker eller mindre bra, genom att bara säga en ogenomtänkt mening. Som förälder har man fått se och vara med om några skräckexempel, det är tragiskt. Tråkigt när ett barn tycker det är kul att vara med i en idrott, sedan kommer där en vuxen människa som skall vara en god ledare och föregå med gott exempel, och hanterar en situation fel och säger saker som gör att barnet vägrar att gå dit igen. Det är mobbning det med, även om den inte varit avsiktlig. Pedagogiska utbildningar för tränare och ledare skulle vara önskvärt och då menar vi inte endagsutbildning, utan en lite längre så att de får en chans att lära sig. Detta är ytterligare en sak som kan bidra till minskad mobbning inom föreningsidrotten.

Slutresultatet efter att studiens teorier och analys har sammanställts och diskuterats, i föregående kapitel.

Kapitel 9. Konklusion

Det vi kommit fram till är selektionens betydelse för förekomsten av mobbning, dilemma mellan de olika fälten samt vikten av att idrottsföreningar skall ha en antimobbningpolicy och/eller -handlingsplan. De grundläggande faktorerna för mobbning uppstår ofta från konkurrens och skola.

9.1 Selektionens betydelse

Syftet med selektionen är att ta fram nya talanger men denna process kan bidra till en ökad mobbing enligt vår tolkning utifrån denna studie. Genom selektionsprocessen skapas en negativ konkurrens mellan utövarna, då en del har bättre fysiska förutsättningar leder detta till utfrysning, grupperingar inom grupper, avundsjuka samt negativ favorisering.

9.2 Fältens dilemma

Det dilemma som hänger över dessa två fält (skola - idrottsförening) är vem av dessa som skall lösa mobbningsfallen när de flyttas med över gränserna, exempelvis i ett handslagsprojekt. Men även hur andra fall skall lösas inom föreningen där bakomliggande faktorer kommer från skolan. Skall föreningen lösa detta tillsammans med skolan eller göra detta på egen hand.

9.3 Behovet av antimobbningsdokument

Det som står i föreningens stadgar eller – policy är inte tillräckligt. Formuleringar är ofta uttryckta i idealiserande ord, liknande; *alla som vill skall få vara med på lika villkor, skapa laganda och utveckling*, är svåra att förankra i verkligheten. Problematiken ligger inte i dessa förfinade formuleringar, utan hur dokumentet skall utnyttjas och appliceras i verkligheten. Det vi även kom fram till är att bilagan i RF:s normalstadgar kan vidareutvecklas till enskilda policydokument mot mobbning eller andra ämne.

Då vi kommit fram till att det föreligger ett stort behov av en mall för antimobbingspolicy och en mall för en antimobbingshandlingsplan har vi lagt upp sådana. Vi har utgått efter idrottsföreningarnas önskemål om hur de skall se ut och vad som behövs, vi har också tittat på hur skolorna har det och tagit med det vi anser vara viktigt.

9.3.1 Mall för antimobbingspolicy

Definition

Mobbning är när någon blir utsatt för upprepade negativa handlingar under en tid. Den som blir utsatt kommer i underläge och känner sig kränkt. De negativa handlingarna kan vara:

- Verbala i form av elaka ord, spridande av rykten
- Fysiska i form av knuffar, slag, förstörda kläder och saker
- Psykiska i form av utfrysning (någon får ej vara med), miner, suckar, fniss och skratt
- E-mobbning i form av obehaglig e-post, sms och bildmeddelande

Mål

Målet med denna policy är att alla som deltagar i *vår föreningsverksamhet* skall känna glädje över att vara här, känna sig uppskattade och skall trivas.

Värderingar

I vår idrottsverksamhet skall vi ha roligt, må bra och röra på oss. Förutom detta är vi goda kamrater och det är allas skyldighet att engagera varandra på ett positivt sätt. Alla är välkomna till *vår idrottsförening* oavsett religion, ålder och kön. Alla är lika mycket värda och allas synpunkter och åsikter ska respekteras.

Konsekvenser

All form av mobbning såsom kränkande ord och/eller handlingar får ej förekomma inom *vår idrottsförening*. De som inte följer föreningens policy avseende mobbning skall tillrättavisas och föräldrar underrättas samt att denne får ta konsekvenser för sitt handlande.

Selektion

Från barnidrott till och med sen ungdomsidrott (17-18 år) skall träningen vara utbildande och får inte bidra till någon typ av gallringssystem. All konkurrens skall ske på lika villkor.

Verktyg

En öppen och rak kommunikation där både beröm och kritik ges (ledare-barn)

Att respektera varandras olikheter

Att se till att små konflikter inte leder till större bråk

Sunt förnuft

Delaktighet

Allmänt

Mobbningspolicyn skall vara ett levande dokument som skall behandlas och diskuteras på årsmötet, tas upp vid minst en ledarträff per termin samt att en effektiv spridning sker till medlemmarna.

9.3.2 Mall för antimobbningshandlingsplan

Definition

Mobbning är när någon blir utsatt för upprepade negativa handlingar under en tid. Den som blir utsatt kommer i underläge och känner sig kränkt. De negativa handlingarna kan vara:

- Verbala i form av elaka ord, spridande av rykten
- Fysiska i form av knuffar, slag, förstörda kläder och saker
- Psykiska i form av utfrysning (någon får ej vara med), miner, suckar, fniss och skratt
- E-mobbning i form av obehaglig e-post, sms och bildmeddelande

Förundersökning

Vid antydning av mobbning skall en grundläggande undersökning göras, så att inte någon blir anklagad på felaktiga grunder. När vetskapen kommer till ansvarig skall denna ta en konversation med den som har blivit utsatt för mobbning. För att få vidare information skall dessa frågor ställas (när han/hon är redo att tala)

- Vad har hänt?
- Hur många gånger har det inträffat?
- Under hur lång tid har det pågått?
- Var har det inträffat?
- Vilka är involverade?

Efter samtal med den utsatta, inleds ”oplanerat” samtal med den/dem som antas ha mobbat (vid fall där det har varit i grupp tas dessa in en och en utan tidigare vetskap). Det är viktigt att de som antas ha mobbat ej vet om att samtalet skall ske i förväg då dessa kan prata ihop sig och planera vad dem skall säga. Alla måste få en chans att komma till tals och få ge sin version av det hela.

Under samtalen talas det om de konkreta sakerna som har hänt i fallet utan några anklagelser. Samtalet skall vara neutralt, där det inte ställs frågor om varför och även klimatet skall vara neutralt. Varje samtal skall ligga runt fem till 25 minuter.

Vetskapen om förekomsten

Därefter tas det kontakt med föräldrar. Beroende på vilken allvarlighetsgrad fallet ligger på. Detta kan ske via brev, e-post, telefon och/eller direktkontakt (då någon av föräldrarna eller annan ansvarig för ungdomen vistas i föreningen).

Kan göras en definition av vad som anses vara mer allvarligt och vad som anses vara mindre.

Cirka en månad efter kontakten med föräldrarna sker en uppföljning för att se om situationen har förändrats och i så fall på vilket sätt, positivt eller negativt.

Uppföljning sker två till tre gånger beroende på fallets utveckling.

Konsekvenser

Var gränsen går, för att handlandet skall ge konsekvenser, är det upp till varje enskild förening att dra.

Exempel på konsekvenser beroende på vilken allvarlighetsgrad som föreligger i fallet.

- Byta grupp internt (inom föreningen)
- Avstängning från träning
- Avstängning från tävling/match
- Avstängning under en längre period
- Avstängning från föreningen

Litteraturförteckning

Publicerade källor

Andersen, Heine, Kaspersen Lars Bo (2003) *Klassisk och modern Samhällsteori*. 2:a uppl. Lund; Studentlitteratur

Andreasson, Jesper (2006). *Idrottens kön: genus, kropp och sexualitet i lagidrottens vardag*. Lund; Media-tryck

Broady, Donald (1998) *Kulturens fält* red. D. Broady, Göteborg; Daidalos

Bryman, Alan (2002). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö; Liber

Brännberg, Tore (1998). *Bakom Kulisserna; en socialpsykologisk studie av en förening*. Floda; Zenon

Carlsson, Pål (2006). *Mallar & Dokument: praktisk skrivhandbok för företag*. 4:e uppl. Näsviken; Björn Lundén information AB

Davids, Paulo (2005). *Human rights in youth sport – a critical review of children's rights in competitive sports*. London & New York; Routledge

Davidson, Bo, Patel, Runa (2003). *Forskningsmetodikens grunder*. Lund; Studentlitteratur

Fundberg, Jesper (2003). *Kom igen, gubbar! Om pojkfotboll och maskuliniteter*. Stockholm; Carlssons

Malmsten, Krister (2000). *Idrottens föreningsrätt*. Stockholm; Norstedts Juridik

MISO/MIP *Dags för stadgar! Tips till såväl nybildad som etablerad förening*

Trondman, Mats (2005:9). *Unga och föreningsidrotten*. Stockholm: Elanders Gotab AB

Elektroniska källor

BRIS

Faktablad om mobbning (2007-04-29)

<http://www.bris.se/upload/advice/bullying/faktablad.pdf>

Krönika; Bäckman, Ann (2007-05-30)

<http://www.bris.se/idrott/kronika/default.asp>

BRIS & SISU Idrottsutbildarna

Policy (2007-05-17)

<http://www.bris.se/idrott/forening/default.asp#29>

Handlingsplan (2007-05-17)

http://www.bris.se/idrott/ledare/faktablad_ovning.pdf

Idrottsforum

Peterson, Tomas (2004-08-31). *Selektions- och rangordningslogiker inom svensk ungdomsfotboll.*

<http://www.idrottsforum.org/articles/peterson/peterson.html>

Riksidrottsförbundet

Normalstadgar (2007-05-17)

<http://www.rf.se/t3.asp?p=13551>

FoU rapport 2005:5. *Idrottens sociala betydelser. En statistisk undersökning hösten 2004.* (2007-03-15)

<http://www.rf.se/files/{403B07BA-8407-412C-9322-4DC6D2F053A3}.pdf>

FoU rapport 2005:7. *Inkilning inom idrottsrörelsen - en kvalitativ studie*. (2007-05-01)
<http://www.rf.se/files/{149D9C2E-111D-4465-AB1E-D72886E09305}.pdf>

Riksidrottsförbundets policy och handlingsplan mot sexuella trakasserier inom idrotten.
(2007-05-01)
<http://www.rf.se/files/%7B533DC1DF-261B-43EA-82E0-EF883E9149A6%7D.pdf>

Stiftelsen Friends

Stiftelsen Friends 2006:1 *Undersköning om förekomsten av mobbning och kränkningar inom idrotten – en enkätstudie på Stadium Sports Camp 2005* (2007-04-10)
http://www.friends.se/fileadmin/user_upload/pdf_2/Friends_Idrottsunders_kning_2006_1.pdf

Vad säger lagen (2007-05-03)
<http://www.friends.se/index.php?id=547>

Mobbning (2007-05-03)
<http://www.friends.se/index.php?id=545>

Frågor om kränkningar inom idrotten (2007-05-04)
<http://www.friends.se/index.php?id=1670>

Muntliga Källor

Tio stycken respondenter, intervjuerna utfördes mellan 2007-05-02 och 2007-05-09.

Ekdahl, Ola (2007-04-12) Malmö Fritidsförvaltning

Midler Norén, Malin (2007-05-15) Malmö Fritidsförvaltning

Svensson, Susanne (2007-04-03) Skåneidrotten

Åhl, Cecilia (2007-04-04) Stiftelsen Friends

Bilaga 1

Frågeställningar

- Har föreningen någon nedskrivna antimobbningspolicy och/eller handlingsplan?
- Har det förekommit något fall av mobbning?
- Skulle ni kunna tänka er att ställa upp på en djupare intervju vid ett senare tillfälle⁸⁸?

Fotboll

KFUM Rörsjöstadens IF

2007-04-20

Har färdigt föreningspolicy men osäker på om det står något om mobbning i den.

Kvarnby IK

2007-04-13

Finns ej något sådant dokument. Alla sådana frågor och problem tas upp i UFO (Ungdomsfotbollsombud). Problem berörande mobbning har hittills ej uppstått.

MFF

2007-04-16

Har ett kompendium som handlar om föreningens mål och riktlinjer, som delas ut till medlemmar, ledare och spelare (internt). Inga direkta problem med mobbning.

Hockey

IK Pantern

2007-04-13

Nej inget antimobbningsdokument finns. Sportråd behandlar enskilda fall eftersom varje fall är unikt. Föreningen tolererar ingen som helst mobbning men det förekommer ibland. Den som mobbar blir avstängd.

Kryptonics

2007-04-13

Föreningen har ett spelarråd. Föreningen har endast seniorlag.

MIF Redhawks

2007-04-13

Antimobbningsdokument finns på hemsidan www.malmoredhawks.com klicka vidare på länken klubben. De har även en sportkommitté. Policyn ingår i föreningens hela policy. Vid ett tillfälle har sportkommittén fått behandla ett sådant ärende.

⁸⁸ Svar till denna fråga är inte med i sammanfattningen, eftersom vi ville bevara denna information anonymt.

Basket

Mladost

Bortfall

Malbas

2007-05-02

Inget dokument finns. Tanken har varit att göra en integrationspolicy och i deras stadgar går det att läsa mellan raderna att föreningen är emot mobbning. Ledare för handslagsprojektet har genomgått en utbildning hos Stiftelsen Friends som är skraddarsydd för just deras förening.

SD Srbija

2007-04-16

Föreningen har inget antimobbingsdokument men det står i deras stadgar att alla är lika välkomna och att alla deltar och tävlar på lika villkor. De vet hur de ska handskas med sådana fall och situationer där mobbning uppstår och löser det direkt.

Golf

Sofiedals GK

2007-04-13

De har ett idrottsprogram som skall tas upp i styrelsen inom kort. I det programmet finns ett avsett stycke om mobbning.

Kvarnby GK

2007-04-13

Föreningen har ingen policy när det gäller det ideella och har ej heller funderat på det. Det är mer som ett företag än en idrottsförening då de bedriver verksamheten med egna medel utan bidrag från kommun. Det har aldrig slagit honom ens att ta upp den frågan och mobbning är inget ovanligt.

Rönnebäcks GK

2007-04-16

Inga dokument angående mobbning finns då de ej anser sig ha behov utav detta.

Ridning

Klagshamns rytтарförening.

2007-04-24

Det ingår i verksamhetsplanen, finns inget enskilt dokument för detta. Så fort mobbning förekommer så tar personal/styrelse upp det. Detta har alltid gjorts.

Malmö Ridklubb

2007-04-24

Det finns en policy och nu i skrivandets stund utarbetas en handlingsplan mot mobbning. Problemen tas tag i direkt och det har aldrig gått så långt. Personal finns alltid ute bland barn och ungdomar för att förhindra att sådant inträffar.

Södra Sallerups Ryttarförening
*Bortfall*⁸⁹.

Friidrott

GAK Enighet
Bortfall.

Heleneholms IF

2007-04-13

Ingen handlingsplan eller policy. Det har förekommit ett fall för 1½ år sedan. Föreningen jobbar ej aktivt med det utan tar tag i situationen när problem uppstår.

MAI

2007-05-09

Nej.

Inte något som jag känner till.

Tennis

Fair Play TK

2007-04-20

De har inget nedskrivet, däremot en allmän policy. Det har förekommit fall i föreningen.

Limhamns Tennisklubb.

2007-04-25

Föreningen har ingen policy. De har aldrig haft några fall. Då man i deras förening har väldigt små barn och tränar med löpandebandprincipen så de anser att de inte behöver någon sådan.

Malmö Bellevue Tennisklubb

2007-04-16

De har en indirekt antimobbningspolicy som står med i deras klubbfilosofi.

Simning

Limhamns simsällskap

Bortfall.

Malmö simsällskap

Bortfall.

SK Ran

2007-04-13

Föreningen har en policy, finns att tillgå på deras hemsida. Det har sällan förekommit fall. Däremot finns grupperingar inom olika grupper men har aldrig sparat ur eller gått

⁸⁹ Vill ej medverka.

så långt. Ser inget direkt behov utav en sådan policy. De har en simkommitté (tränare och styrelsemedlemmar) som träffas en gång i månaden och diskuterar och utvärderar månaden som gått, allt detta i förebyggande syfte.

Innebandy

IFK Klagshamn

2007-04-17

Har inget antimobbningsdokument.

IBF Backalirarna

2007-04-17

Dokument finns ej.

Latinskolans IF

2007-04-24

De har inget speciellt dokument. Det har ibland inträffat vid turneringar men då tar man tag i problemen direkt. Det har aldrig förekommit någon systematisk mobbning.

Handboll

IFK Malmö

2007-04-16

Föreningen har en policy men ingen handlingsplan. Det har förekommit fall utav mobbning. Deras dokument för att motverka mobbning heter kamratstjärnan och delas ut till alla varje termin.

Malmö HP

2007-04-16

Det finns ingen antimobbningspolicy eller någon handlingsplan. Det har inte förekommit några fall utav mobbning.

Dalhems IF

Bortfall.

Bilaga 2

Riksidrottsförbundets Normalstadgar

Normalstadgar för idrottsförening

Antagna av Riksidrottsstyrelsen 1999-12-01

STADGAR

för den ideella föreningen

med hemort i _____ kommun.

Bildad den

Stadgarna senast fastställda/ändrade av årsmöte den _____ (om ändringar - ange vilka paragrafer)

Idrottsrörelsens verksamhetsidé

Idrott är

Idrott är fysisk aktivitet som vi utför för att kunna prestera mera, ha roligt och må bra.

Idrott består av

Idrott består av träning och lek, tävling och uppvisning.

Vi organiserar vår idrott

Vi organiserar vår idrott i självständiga föreningar och förbund som tillsammans utgör en fri och frivillig folkrörelse förenad i Riksidrottsförbundet.

Vi delar in vår idrott

Vi delar in vår idrott efter ålder och ambitionsnivå. Med barnidrott avser vi i allmänhet idrott till och med tolv års ålder. Med ungdomsidrott avser vi idrott för tonåringar upp till och med 20 år. Med vuxenidrott avser vi idrott för dem som är över 20 år.

I barnidrotten leker vi och låter barnen lära sig olika idrotter. Barnets allsidiga idrottsutveckling är normgivande för verksamheten. Tävling är en del av leken och ska alltid ske på barnens villkor.

I ungdomsidrotten och vuxenidrotten skiljer vi på prestationsinriktad tävlingsidrott och hälsoinriktad bredd- och motionsidrott.

I tävlingsidrotten är prestationsförbättring och goda tävlingsresultat vägledande. I den hälsoinriktade bredd- och motionsidrotten är trivsel och välbefinnande normgivande medan prestation och resultat är av underordnad betydelse.

Vår verksamhetsidé

Vi vill på alla nivåer bedriva vår idrott så att den utvecklar människor positivt såväl fysiskt och psykiskt som socialt och kulturellt.

Därför vill vi utforma vår idrott så att

- den i alla led ständigt utvecklas och förbättras till form och innehåll*
- alla som vill, oavsett ras, religion, ålder, kön, nationalitet, fysiska och psykiska förutsättningar, får vara med i föreningsdriven idrottsverksamhet*
- den ger upplevelser och skapar kontakt mellan människor ur olika samhällsgrupperingar*
- de som deltar får vara med och bestämma om och ta ansvar för sin verksamhet*
- den ger alla som deltar en kamratlig och trygg social gemenskap.*

(Idrottsrörelsens verksamhetsidé är antagen av 1995 års Riksidrottsmöte. Ang ”Bra idrott och bra i idrott” se bilaga).

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

1 § Ändamål

Föreningen skall bedriva följande idrotter:

Föreningen har som ändamål att bedriva sin idrottsliga verksamhet i enlighet med ”Idrottsrörelsens verksamhetsidé”, samt med särskild målsättning att:

Föreningen skall i sin verksamhet aktivt verka för en dopingfri idrott.

2 § Sammansättning

Föreningen består av de fysiska personer som har upptagits i föreningen som medlemmar.

3 § Tillhörighet m m

Föreningen är medlem i följande specialidrottsförbund (SF):

Svenska _____

Svenska _____

och är därigenom ansluten till Sveriges Riksidrottsförbund (RF).

Föreningen tillhör dessutom det distriktsidrottsförbund (DF) inom vars område föreningens hemort är belägen samt vederbörande specialidrottsdistriktsförbund (SDF) inom det SF-distrikt där föreningens hemort är belägen.

Föreningen är skyldig att följa nämnda organisationers stadgar, tävlingsregler och beslut fattade av överordnat idrottsorgan.

På begäran av RS eller vederbörande SF-, SDF- eller DF-styrelse är föreningen skyldig att ställa föreningens handlingar till förfogande samt lämna av dessa organ begärda uppgifter.

4 § Beslutande organ

Föreningens beslutande organ är årsmötet, extra årsmöte och styrelsen.

5 § Firmateckning

Föreningens firma tecknas av styrelsen eller, om styrelsen så beslutar, av två styrelseledamöter gemensamt eller av en eller flera särskilt utsedda personer.

6 § Verksamhets- och räkenskapsår

Föreningens verksamhetsår och räkenskapsår omfattar tiden fr.o.m den 1 januari t.o.m den 31 december.

7 § Stadgetolkning m m

Uppstår tvekan om tolkningen av dessa stadgar, eller om fall förekommer som inte är förutsedda i stadgarna, hänskjuts frågan till nästkommande årsmöte. I brådskande fall får frågan avgöras av styrelsen.

Medlem förbinder sig genom sitt medlemskap i föreningen att i fråga om tillämpning av dessa stadgar inte väcka talan vid allmän domstol. Tvist om tillämpning av stadgarna skall i stället avgöras i enlighet med vad som anges i 33 §.

8 § Stadgeändring

För ändring av dessa stadgar krävs beslut av årsmöte med minst 2/3 av antalet avgivna röster.

Förslag till ändring av stadgarna får skriftligen avges av såväl medlem som styrelsen.

9 § Upplösning av föreningen

För upplösning av föreningen krävs beslut av årsmöte med minst 2/3 av antalet avgivna röster.

I beslut om upplösning av föreningen skall anges dels att föreningens tillgångar skall användas till bestämt idrottsfrämjande ändamål, dels var den upplösta föreningens handlingar m.m. skall arkiveras t.ex i folkrörelsearkiv eller motsvarande.

Beslutet, jämte bestyrkta avskrifter av styrelsens och årsmötets protokoll i ärendet, samt revisionsberättelse jämte balans- och resultaträkningar, skall omedelbart tillställas vederbörande SF.

FÖRENINGENS MEDLEMMAR

10 § Medlemskap

Medlemskap beviljas av styrelsen eller av den som styrelsen delegerat beslutanderätten till.

Ansökan om medlemskap får avslås endast om det kan antas att vederbörande kommer att motarbeta föreningens ändamål eller intressen.

Beslut att avslå medlemsansökan skall fattas av styrelsen.

I beslutet skall skälen redovisas samt anges vad den medlemssökande skall iaktta för att överklaga beslutet. Beslutet skall inom tre dagar från dagen för beslutet skriftligen tillställas den som fått avslag på medlemsansökan.

Beslut om vägrat medlemskap får överklagas av den berörde inom tre veckor enligt reglerna i RF:s stadgar.

11 § Utträde

Medlem som vill utträda ur föreningen, skall skriftligen anmäla detta till styrelsen och anses därmed omedelbart ha lämnat föreningen.

Medlem som inte har betalat medlemsavgift för två på varandra följande verksamhetsår får anses ha begärt sitt utträde ur föreningen. Medlemskapet upphör i sådant fall genom att personen avförs från medlemsförteckningen.

12 § Uteslutning m m

Medlem får inte uteslutas ur föreningen av annan anledning än att denne har försummat att betala av föreningen beslutade avgifter, motarbetat föreningens verksamhet eller ändamål, eller uppenbarligen skadat föreningens intressen.

Beslut om uteslutning får begränsas till att omfatta viss tid. Sådan tidsbegränsad uteslutning får som mest omfatta sex månader från beslutsdagen.

Om tillräckliga skäl för uteslutning inte föreligger får föreningen i stället meddela medlemmen varning.

Beslut om uteslutning eller varning får inte fattas utan att medlemmen inom viss tid, minst 14 dagar, fått tillfälle att yttra sig över de omständigheter som föranlett att medlemskapet ifrågasätts. I beslutet skall skälen härför redovisas samt anges vad medlemmen skall iaktta för överklagande. Beslutet skall inom tre dagar från dagen för beslutet skriftligen tillställas den berörde.

Beslut om uteslutning eller varning skall fattas av föreningens styrelse och får av den berörde överklagas inom tre veckor enligt reglerna i RF:s stadgar.

13 § Medlems rättigheter och skyldigheter

Medlem

- *har rätt att delta i sammankomster som anordnas för medlemmarna,*
- *har rätt till information om föreningens angelägenheter,*
- *skall följa föreningens stadgar och beslut som fattats av föreningsorgan samt följa i 3 § nämnda organisationers stadgar, bestämmelser och beslut.*
- *har inte rätt till del av föreningens behållning eller egendom vid upplösning av föreningen,*

- _____ skall betala medlemsavgift senast den _____ samt de övriga _____ avgifter som beslutats av föreningen.

14 § Deltagande i den idrottsliga verksamheten

Medlem har rätt att delta i föreningens idrottsliga verksamhet under de former som är vedertagna inom idrotten och på samma villkor som gäller för övriga medlemmar.

Medlem får inte delta i tävling eller uppvisning utan medgivande av styrelsen eller, om denna så bestämt, av sektionsstyrelsen. Om tävlingen eller uppvisningen arrangeras utanför Sverige, skall också vederbörande SF ge sitt samtycke, såvida inte SF beslutat om en annan ordning.

Är arrangören inte ansluten till det SF som är organiserat för att omhänderha den idrottsgren vilken tävlingen eller uppvisningen gäller, får medlemmen delta endast om detta SF godkänt tävlingen eller uppvisningen.

ÅRSMÖTET och EXTRA ÅRSMÖTE

15 § Tidpunkt, kallelse

Årsmötet, som är föreningens högsta beslutande organ, hålls före ut-gången av _____ månad på tid och plats som styrelsen bestämmer.

Kallelse till årsmötet skall av styrelsen senast tre veckor före mötet tillställas medlemmarna, eller kungöras i ortspressen. Vidare skall kallelse jämte förslag till föredragningslista anslås i klubblokal eller på annan lämplig plats. Har förslag väckts om stadgeändring, nedläggning eller sammanslagning av föreningen med annan förening eller annan fråga av väsentlig betydelse för föreningen eller dess medlemmar skall det anges i kallelsen.

Verksamhets- och förvaltningsberättelser, revisorernas berättelser, verksamhetsplan med budget samt styrelsens förslag och inkomna motioner med styrelsens yttrande skall finnas tillgängliga för medlemmarna senast en vecka före årsmötet. I kallelsen skall anges var dessa handlingar finns tillgängliga.

16 § Förslag till ärenden att behandlas av årsmötet

Såväl medlem som styrelsen får avge förslag att behandlas av årsmötet.

Förslag från medlem skall vara styrelsen tillhanda senast fyra veckor före årsmötet.

Styrelsen skall till årsmötet avge skriftligt yttrande över förslaget.

17 § Rösträtt samt yttrande- och förslagsrätt på årsmötet

Medlem som har betalat förfallna medlemsavgifter och under mötesåret fyller lägst _____ har rösträtt på möte.

Rösträtten är personlig och får inte utövas genom ombud.

Medlem som inte har rösträtt har yttrande- och förslagsrätt på mötet.

18 § Beslutförhet

Mötet är beslutsmässigt med det antal röstberättigade medlemmar som är närvarande på mötet.

19 § Beslut och omröstning

Beslut fattas med bifallsrop (acklamation) eller om så begärs efter omröstning (votering).

Med undantag för de i 8 § första stycket och 9 § nämnda fallen avgörs vid omröstning alla frågor genom enkel majoritet. Enkel majoritet kan vara antingen absolut eller relativ.

Val avgörs genom relativ majoritet. Med relativ majoritet menas att den (de) som erhållit högsta antalet röster är vald (valda) oberoende av hur dessa röster förhåller sig till antalet avgivna röster.

För beslut i andra frågor än val krävs absolut majoritet, vilket innebär mer än hälften av antalet avgivna röster.

Omröstning sker öppet. Om röstberättigad medlem begär det skall dock val ske slutet.

Vid omröstning som inte avser val gäller vid lika röstetal det förslag som biträds av ordföranden vid mötet, om han är röstberättigad. Är han inte röstberättigad avgör lotten. Vid val skall i händelse av lika röstetal lotten avgöra.

Beslut bekräftas med klubbslag.

20 § Valbarhet

Valbar till styrelsen och valberedningen är röstberättigad medlem av föreningen. Arbetstagare inom föreningen får dock inte väljas till ledamot av styrelsen, valberedningen eller till revisor i föreningen.

21 § Ärenden vid årsmötet

Vid årsmötet skall följande behandlas och protokollföras:

1. Fastställande av röstlängd för mötet.
2. Val av ordförande och sekreterare för mötet.
3. Val av protokolljusterare och rösträknare.
4. Fråga om mötet har utlysts på rätt sätt.
5. Fastställande av föredragningslista.
6. a) Styrelsens verksamhetsberättelse för det senaste verksamhetsåret,
b) Styrelsens förvaltningsberättelse (balans- och resultaträkning) för det senaste räkenskapsåret.
7. Revisorernas berättelse över styrelsens förvaltning under det senaste verksamhets-/räkenskapsåret.
8. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen för den tid revisionen avser.
9. Fastställande av medlemsavgifter.
10. Fastställande av verksamhetsplan samt behandling av budget för det kommande verksamhets-/räkenskapsåret.
11. Behandling av styrelsens förslag och i rätt tid inkomna motioner.
12. Val av
 - a) föreningens ordförande för en tid av ____ år;
 - b) halva antalet övriga ledamöter i styrelsen för en tid av _____ år;
 - c) suppleanter i styrelsen med för dem fastställd turordning _____ för en tid av _____ år;
 - d) _____ revisorer jämte suppleanter för en tid av ett år. I detta val får inte styrelsens ledamöter delta;
 - e) _____ ledamöter i valberedningen för en tid av ett år, av vilka en skall utses till ordförande;
 - f) beslut om val av ombud till SDF-möten (och ev andra möten där föreningen har rätt att representera med ombud);.
13. Övriga frågor.

Beslut i fråga av större ekonomisk betydelse för föreningen eller medlemmarna får inte fattas om den inte finns med i kallelsen till mötet.

22 § Extra årsmöte

Styrelsen kan kalla medlemmarna till extra årsmöte.

Styrelsen är skyldig att kalla till extra årsmöte när en revisor eller minst en tiondel av föreningens röstberättigade medlemmar begär det. Sådan framställning skall avfattas skriftligen och innehålla skälen för begäran.

När styrelsen mottagit en begäran om extra årsmöte skall den inom 14 dagar utlysa sådant möte att hållas inom två månader från erhållen begäran. Kallelse med förslag till föredragningslista för extra årsmöte skall tillställas medlemmarna senast sju dagar före mötet eller kungöras inom samma tid i ortspressen. Vidare skall kallelsen med förslag till föredragningslista anslås i klubblokalen eller på annan lämplig plats.

Underlåter styrelsen att utlysa eller kalla till extra årsmöte får de som gjort framställningen vidta åtgärder enligt föregående stycke.

Vid extra årsmöte får endast det som föranlett mötet upptas till behandling.

Om rösträtt på extra årsmöte och om beslutsmässighet vid sådant möte gäller vad som sägs i 17 § och 18 §.

VALBEREDNINGEN

23 § Sammansättning, åligganden

Valberedningen består av ordförande och ____ övriga ledamöter valda av årsmötet. Antalet övriga ledamöter skall vara lika fördelat mellan könen. Olika åldersgrupper skall finnas representerade.

Valberedningen utser bland sina ledamöter en vice ordförande. Valberedningen sammanträder när ordföranden eller minst halva antalet ledamöter så bestämmer.

Valberedningen skall senast ____ veckor före årsmötet tillfråga dem vilkas mandattid utgår vid mötets slut, om de vill kandidera för nästa mandattid.

Senast ____ veckor före årsmötet skall valberedningen meddela röstberättigade medlemmar sitt förslag.

REVISORER

24 § Revision

Revisorerna har rätt att fortlöpande ta del av föreningens räkenskaper, årsmötes- och styrelseprotokoll och övriga handlingar.

Föreningens räkenskaper skall vara revisorerna tillhanda senast en månad före årsmötet.

Revisorerna skall granska styrelsens förvaltning och räkenskaper för det senaste verksamhets- och räkenskapsåret samt till styrelsen överlämna revisionsberättelse senast 14 dagar före årsmötet.

STYRELSEN

25 § Sammansättning

Styrelsen består av ordförande samt ____ övriga ledamöter. Styrelsen skall bestå av kvinnor och män.

Styrelsen utser inom sig vice ordförande, sekreterare, kassör och de övriga befattningshavare som behövs.

Vid förhinder för ledamot inträder suppleant enligt av årsmötet fastställd turordning.

Avgår ledamot före mandattidens utgång inträder suppleant i dennes ställe enligt samma ordning för tiden t.o.m. nästföljande årsmöte.

Styrelsen får utse person till adjungerad ledamot. Sådan ledamot har inte rösträtt men kan efter beslut av styrelsen ges yttrande- och förslagsrätt. Han får utses till befattning inom styrelsen.

26 § Styrelsens åligganden

När årsmöte inte är samlat är styrelsen föreningens beslutande organ och ansvarar för föreningens angelägenheter.

Styrelsen skall - inom ramen för RF:s, vederbörande SF:s och dessa stadgar - svara för föreningens verksamhet enligt fastställda planer samt tillvarata medlemmarnas intressen.

Det åligger styrelsen särskilt att

- *tillse att för föreningen gällande lagar och bindande regler iakttas,*
- *verkställa av årsmötet fattade beslut,*
- *planera, leda och fördela arbetet inom föreningen,*
- *ansvara för och förvalta föreningens medel,*
- *tillställa revisorerna räkenskaper m m enligt 24 §, och*
- *förbereda årsmöte.*

Ordföranden är föreningens officiella representant. Ordföranden skall leda styrelsens förhandlingar och arbete samt övervaka att föreningens stadgar och övriga för föreningen bindande regler och beslut efterlevs. Har ordföranden förhinder skall vice ord-

föranden träda in i ordförandens ställe. Styrelsen skall besluta om fördelning av arbetsuppgifterna i övrigt. Har inte annat beslutats ankommer nedan angivna uppgifter på sekreteraren och kassören.

Sekreteraren

- *förbereda styrelsens sammanträden och föreningens möten,*
- *föra protokoll över styrelsens sammanträden,*
- *se till att föreningens handlingar hålls ordnade och förvaras på ett betryggande sätt samt ansvara för att föreningens historia dokumenteras,*
- *se till att fattade beslut har verkställts,*
- *om ordföranden inte bestämmer annat, underteckna utgående handlingar,*
- *årligen upprätta förslag till verksamhetsberättelse för föreningen.*

Kassören

- *föra medlemsförteckning och se till att medlemmarna betalar beslutade avgifter till föreningen,*
- *se till att föreningen söker bidrag från stat, kommun och idrottsorganisationer m.fl,*
- *svara för föreningens bokföring vilket innebär skyldighet att föra bok över föreningens räkenskaper,*
- *årligen upprätta balans- samt resultaträkningar,*
- *utarbета underlag för budget och budgetuppföljning,*
- *se till att föreningens skatter, avgifter och skulder betalas i rätt tid,*
- *i förekommande fall upprätta och avge allmän självdeklaration, särskild uppgift, kontrolluppgifter, uppbördsdeklarationer och övriga föreskrivna uppgifter inom skatte- och avgiftsområdet,*
- *föra inventarieförteckning, i vilken också av föreningen förvärvade priser införs,*
- *se till att såväl föreningens medlemmar i föreningens verksamhet som föreningens byggnader, idrottsmateriel, priser och övriga tillhörigheter är försäkrade på ett betryggande sätt.*

27 § Kallelse, beslutsmässighet och omröstning

Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden, eller då minst halva antalet ledamöter har begärt det.

Styrelsen är beslutsmässig när samtliga ledamöter kallats och då minst halva antalet ledamöter är närvarande. För alla beslut krävs att minst hälften av styrelsens samtliga ledamöter är ense om beslutet. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst. Röstning får inte ske genom ombud.

I brådskande fall får ordföranden besluta att ärende skall avgöras genom skriftlig omröstning eller vid telefonsammanträde. Om särskilt protokoll inte upprättas skall sådant beslut anmälas vid det närmast därefter följande sammanträdet.

Vid sammanträde skall protokoll föras. Protokoll skall justeras av mötesordföranden och av en särskilt utsedd protokolljusterare. Avvikande mening skall antecknas till protokollet.

28 § Överlåtelse av beslutanderätten

Styrelsen får överlåta sin beslutanderätt i enskilda ärenden eller i vissa grupper av ärenden till sektion, kommitté eller annat organ eller till enskild medlem eller anställd. Den som fattat beslut med stöd av bemyndigande enligt föregående stycke skall fortlöpande underrätta styrelsen härom.

SEKTIONER

(29 § - 32 § kan användas av de föreningar som har valt att organisera sin verksamhet i olika idrottssektioner, t.ex. bandysektion, skidsektion etc.)

29 § Bildande och nedläggning av sektion

Beslut om bildande eller nedläggning av sektion fattas av föreningens årsmöte eller extra årsmöte som sammankallats för prövning av sådan fråga.

Föreningen har för sin idrottsliga verksamhet följande sektion (sektioner), nämligen

30 § Sektionsstyrelse

Ledningen för varje sektion utövas av en sektionsstyrelse, bestående av ordförande och _____ övriga ledamöter. Sektionsstyrelse väljs årligen bland röstberättigade medlemmar

a) _____ av föreningens årsmöte.

b) *av möte med de föreningsmedlemmar som bedriver den idrottsgren vilken handhas av sektionen. Sektionsmötets val av sektionsstyrelse skall underställas föreningens styrelse för godkännande. (Stryk det ej lämpliga av alt a och b.)*

Härutöver får föreningens styrelse utse en av sina ledamöter att ingå i sektionsstyrelse. Föreningens styrelse har rätt att entlediga ledamot i sektionsstyrelse.

31 § Instruktion för sektionsstyrelse

Föreningens styrelse skall, i särskild instruktion eller på annat lämpligt sätt, fastställa de befogenheter och skyldigheter som sektionsstyrelse har.

32 § Budget och verksamhetsplan för sektion

Sektionsstyrelsen upprättar förslag till budget och verksamhetsplan för sektionen att gälla under nästföljande verksamhetsår. Budget och planen inges till styrelsen för godkännande på tid som denna bestämmer. Styrelsen gör de ändringar i budgeten och planen som bedöms vara nödvändiga med hänsyn till föreningens skyldigheter i olika hänseenden, föreningens ekonomiska ställning eller den väntade utvecklingen av den idrottsliga verksamheten.

TVIST

33 § Skiljeklausul

Talan i tvist mellan medlem och föreningen får inte väckas vid allmän domstol. Sådan tvist skall, utom i fall då annan särskild ordning är föreskriven i RF:s eller SF:s stadgar, avgöras enligt lagen om skiljeförfarande. Dock skall följande gälla rörande kostnaderna för skiljeförfarandet. Vardera parten svarar för egna kostnader liksom för kostnaderna för den skiljeman man utsett. Ordförandens kostnader, inklusive kostnaderna för eventuell sekreterare, delas lika mellan parterna.

Bilaga

Bra i idrott och bra idrott

Vi vill på alla nivåer bedriva vår idrott så att den utvecklar människor positivt såväl fysiskt och psykiskt som socialt och kulturellt

Fysisk utveckling

Idrott är fysisk aktivitet. Kroppen är skapad för aktivitet. Därför är idrott bra och utvecklande för oss människor. Genom idrottsverksamheten tränar vi och utvecklar kroppen så att vi mår bra och kan prestera mera såväl på idrottsbanan som i vardagen. Detta gäller inte minst dem som har fysiska handikapp. Genom att vara kontinuerligt aktiva vidmakthåller vi vitala funktioner även när vi blir äldre. Idrotten har på så sätt stor betydelse för folkhälsan.

Psykisk utveckling

Idrott svarar mot djupt liggande mänskliga behov. I idrotten får vi utlopp för glädje och spontanitet, vi trivs och mår bra.

Människan behöver utmaningar och mål att sträva efter. Idrott är utmanande och spännande. I idrotten finns ett inbyggt tävlingsmoment som inspirerar oss att testa våra gränser, att uppnå bättre resultat och att prestera mer. Att nå ett uppsatt mål skänker tillfredsställelse oavsett nivå. Att kämpa tillsammans med andra för att nå detta mål ger erfarenheter som är värdefulla på livets alla områden.

Idrott rätt bedriven är bra för barn. Forskningsresultat visar att idrottsaktiviteter medverkar till barns allsidiga utveckling. Därför bör alla barn ha möjlighet att idrotta varje dag - i skolan, i föreningen eller spontant i bostadsområdet.

Social utveckling

Idrott ger gemenskap. För många är kamratskapen i föreningen ett avgörande skäl att engagera sig. Många barn och ungdomar får i föreningen en trygg social gemenskap. De lär sig att respektera och umgås med andra människor, också över generationsgränser, kulturella och etniska gränser. Genom ledarna får de positiva vuxna förebilder. Samhörigheten i föreningen motverkar människors isolering. Idrott i förening ger därmed, rätt bedriven, ett mervärde som ska vara tillgängligt för alla som vill.

Kulturell utveckling

Elitidrotten har genom sin oregisserade dramatik och utövarnas skicklighet en stark attraktionskraft på människor i alla samhällsskikt och i alla åldrar. Som förebilder är utövarna av stort värde för barn och ungdomar.

På de flesta orter i landet finns en eller flera idrottsföreningar. Genom sin verksamhet bidrar de till bygdens utveckling och skapar en värdefull identifikation med orten.

Idrotten är en central och folkär del av vårt svenska kulturarv.

Det finns således mycket som är bra med idrotten...

Men eftersom idrott betyder så mycket i så många människors liv är det också viktigt att den bedrivs på ett bra sätt. Idrottsrörelsen strävar därför efter att kontinuerligt utveckla och förbättra verksamheten och anpassa den efter de aktivas behov och önskemål.

Demokrati

Varje deltagare ska, inom de ramar som är tillgängliga, få möjlighet att utvecklas efter sina och den egna gruppens önskemål. Detta uppnås genom att alla medlemmar, oavsett ålder och kön, är delaktiga i de beslut som formar verksamheten. En viktig del av idrottsrörelsens demokratiska fostran är att varje människa kan påverka genom att ta ansvar för sig själv och sin grupp, såväl genom en demokratiskt uppbyggd mötesverksamhet som i den vardagliga träningen och tävlingen.

Fostran

Idrottens föreningsliv är en viktig uppfostringsmiljö för många barn och ungdomar. Vi ska med en genomtänkt verksamhet påverka attityder och värderingar på ett positivt sätt. Särskilt viktigt är det att verksamheten är utformad så att barn lär sig respektera varandra som kamrater och medtävlare. Att glädjas åt varandras framgångar och stötta varandra vid motgångar är viktiga delar i idrottsgemenskapen. Inom idrotten lär vi oss hur kroppen fungerar och tar ställning mot sådant som är skadligt och nedbrytande, t ex användandet av droger.

Jämställdhet

Idrotten är lika viktig för kvinnor som för män, för flickor som för pojkar. Och alla är lika viktiga för idrotten. Därför ska det inom idrottsrörelsen finnas jämställdhet mellan könen. Med det menar vi att det ska finnas lika möjligheter för alla, oavsett kön, att utöva idrott vilket kräver att kvinnlig och manlig idrott värderas och prioriteras på ett likvärdigt sätt. Vi delar på ansvaret för utvecklingen genom att på alla nivåer inom idrottsrörelsen ta tillvara såväl kvinnors som mäns olika erfarenheter och värderingar som ledare. Vi fördelar och utformar också uppdragen så att både kvinnor och män kan medverka.

Rent spel

En känsla för ärlighet och rent spel ligger i idrottens natur. Det är meningslöst att tävla om inte alla följer gemensamt uppsatta regler. Därför arbetar vi för en konsekvent regelefterlevnad och uppmuntrar gott uppträdande såväl på som vid sidan av idrottsarenan. Därför tar svensk idrott också avstånd från och arbetar aktivt mot användandet av förbjudna preparat - doping - för att uppnå bättre resultat.

Förebygga skador

När idrott utövas uppkommer ibland skador av olika slag. Genom utbildning och rätt bedriven träning försöker vi förebygga skador. Vi strävar även efter att lära utövare och ledare handskas med lättare skador utan inblandning av sjukvården.

Sund ekonomi

Inom idrotten hanterar vi mycket pengar. Detta är särskilt aktuellt i elitsammanhang och inom vissa massmedialt exponerade idrotter. All hantering ska ske efter sunda principer med hänsyn tagen till vår folkrörelsens etiska krav.

Respekt för andra

Idrotten är till hela sin idé internationell. Idrottsligt utbyte mellan olika nationer och etniska grupper på alla nivåer breddar våra kontaktytor. Den ökar vår förståelse för andra kulturer, och stärker samverkan mellan människor över nationsgränserna. Genom att idrotten är gränslös kan den via föreningarna bidra till att integrera nykomlingar i det svenska samhället. Människor av olika nationalitet, ras och religion kan med idrottsgemenskapen som utgångspunkt lära känna varandra, respektera och förstå varandras olika värderingar, vilket motverkar främlingsfientlighet och rasism.

Ideellt engagemang

I idrottsrörelsen är medlemmarna med av egen fri vilja. De utformar och leder själva verksamheten. Att vara delaktig och ta gemensamt ansvar ger verksamheten ett mervärde. Hundratusentals ledare satsar oavlönad tid och kraft på att leda och fostra barn och ungdomar. De medverkar härigenom till en positiv utveckling i samhället. Det ideella engagemanget utgör i sig en kraft att värna om. Det är idrottens kännemärke. De ideella ledarna ska kontinuerligt erkännas, uppmuntras och ges möjlighet till utveckling.

Miljömedvetenhet

Alla är vi beroende av och vill ha en ren och frisk miljö att överlämna till våra barn. Medvetenhet om miljöns krav och människans påverkan är en viktig del av barns och ungdomars fostran. Idrottsrörelsen tar sitt ansvar genom att så långt det är möjligt anpassa sin verksamhet så att den inte påverkar miljön negativt. Många idrotter använder dessutom naturen som sin "idrottsplats". Här har vi mot bakgrund av bl a allemansrätten ett särskilt ansvar förenat med såväl rättigheter som skyldigheter.

(Lydelsen antagen av Riksidrottsmötet i november 1995)

Bilaga 3

Jämförlista mellan Riksidrottsförbundets normalstadgar och Krister Malmstens bok.

Krister Malmsten <i>Idrottens föreningsrätt</i>	Riksidrottsförbundet <i>Normalstadgar</i>
1 Stadgar	1 Allmänna bestämmelser
1.1 Allmänt	1.1 Ändamål
1.2 Sektioner inom föreningen	1.2 Sammansättning
2 Medlemskapet	1.3 Tillhörighet m m
2.1 Inträde-vägrat medlemskap	1.4 Beslutande organ
2.2 Rättigheter och skyldigheter	1.5 Firmateckning
2.3 Behandling av personuppgifter	1.6 Verksamhets- och räkenskapsår
2.4 Utträde och uteslutning	1.7 Stadgetolkning m m
2.5 Varning	1.8 Stadgeändring
2.6 Handläggning av uteslutningsärende	1.9 Upplösning av föreningen
2.7 Styrelsens beslut	2 Föreningens medlemmar
2.8 Föreningens inträde-vägrat medlemskap i SF	2.1 Medlemskap
2.9 Föreningens utträde ur SF	2.2 Utträde
2.10 Uteslutning av förening ur SF	2.3 Uteslutning m m
2.11 SF: s medlemskap i RF	2.4 Medlems rättigheter och skyldigheter
3 Årsmöte	2.5 Deltagande i den idrottsliga verksamheten
3.1 Årsmötes uppgifter	3 Årsmötet och extra årsmöte
3.2 Kallelse	3.1 Tidpunkt, kallelse
3.3 Yttrande – och förslagsrätt samt rösträtt	3.2 Förslag till ärenden att behandlas av årsmötet
3.4 Beslutfattande	3.3 Rösträtt samt yttrande- och förslagsrätt på årsmötet
3.5 Ärenden vid årsmöte	3.4 Beslutförhet
3.6 Ajournering av årsmöte	3.5 Beslut och omröstning
3.7 Extra möte (extra föreningsmöte)	3.6 Valbarhet
4 Styrelsen	3.7 Ärenden vid årsmötet
4.1 Uppgifter	3.8 Extra årsmöte
4.2 Utseende av ledamöter	4 Valberedningen
4.3 Ordförande	4.1 Sammansättning, åligganden
4.4 Sekreterare	5 Revisorer
4.5 Kassör	5.1 Revision
4.6 Suppleant	6 Styrelsen
4.7 Adjungering	6.1 Sammansättning
4.8 Rätt att frånträda från uppdraget i förtid	6.2 Styrelsens åligganden
4.9 Entledigande av ledamot	6.3 Kallelse, beslutsföret och omröstning
4.10 Firmateckning	6.4 Överlåtelse av beslutanderätten
4.11 Kallelse till styrelsemöte	7 Sektioner
4.12 Beslutförhet	7.1 Bildande och nedläggning av sektion

4.13 Rösträtt	7.2 Sektionsstyrelse
4.14 Jäv	7.3 Instruktion för sektionsstyrelse
4.15 Offentlighet	7.4 Budget och verksamhetsplan för sektion
4.16 Protokoll	8 Tvist
4.17 Delegering av beslutanderätt	8.1 Skiljeklausul
4.18 Personligt ansvar	9 Bilaga - Bra i idrott och bra idrott
5 Valberedning	
6 Redovisning, revisorer och revision	
6.1 Redovisning	
6.2 Revisorer och revision	
7 Förenings upphörande utan samband med obestånd (likvidation)	
8 Obestånd, ackord och konkurs	
9 Fusion och fission	